Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5417 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20/3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՌԱՄԱԶԱՆ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5417

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ու ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Օրուան կարեւոր դէպքն է՝ քաղաքական աշխարհին մէջ՝ անգլիացի երեսփոխաններուն մէկ մասին Բարիզ գալը ի փոխադարձ այցելութիւն իրենց Ֆրանսացի պաշտօնակիցներուն, ամրան մէջ Լոնտոն տուած այցին: Այս կրկնակի այցելութեանց նշանակութիւնը անոր համար աւելի մեծակշիռ պէտք է համարել, որովհետեւ նախաձեռնութիւնը ֆրանսական Խորհրդարանի անդամներէն սկսաւ, եւ ոչ թէ անգլիական: Եւ քանի որ ծանօթ է թէ ընդհանրապէս Ֆրանսացիներն են որ միշտ հակառակ կ'երթան Անգլիացիներուն, մինչ այս վերջինները անկեղծ փափագող են երկու ազգերուն տեւական համաձայնութեան ու բարեկամութեանը. այդ պատճառաւ աւելի յուսալի է թէ այս փոխադարձ այցելութիւնները իրական արդիւնքներ տան ի նպաստ միջազգային խաղաղութեան եւ քաղաքակրթութեան զարգացման, որոնք դիւրաւ չեն խանգարուիր, եթէ Մանշի երկու հանդիպակաց եզերքները բնակող ազգերուն մէջ անկեղծ սէր եւ բարեկամութիւն տիրէ:

Հետեւաբար պէտք է որ բոլոր աշխարհ գոհունակութեամբ արձագանգ ըլլայ փառահեղ այն հանդէսներուն, արարողութիւններուն, ցոյցերուն եւ խրախճանութիւններուն, որոնք կատարուեցան շաբթուս մէջ Բարիզ ի պատիւ անգլիացի երեսփոխաններուն եւ Լորտերուն: Այդ ամէնը աւելի կը նպաստեն երկու ազգերուն մէջ անկեղծ համակրութիւն եւ բարեկամութիւն հաստատելու, քան գրաւոր դաշնագիրներ կամ խոստումներ, եթէ հիմնուած չեն անոնք ժողովուրդներուն սրտին ու զգացմանց խորը: Իրաւարարութեան դաշնագիրն անգամ, որ դեռ նոր ստորագրուեցաւ Բարիզի եւ Լոնտոնի դահլիճներուն միջեւ, բաւական երաշխաւորութիւն չէ ապագայ ամէն թշնամութեանց առաջքն առնելու, եթէ կիրքերը ու ատելութիւնները արմատաքի չեն խլուած այդ դահլիճները կազմող ժողովուրդներուն սրտէն, զի յայտնի է որ այդ ժողովուրդները կարող են մօտալուտ երեսփ. ընտրութեանց առթիւ տապալել արդի դահլիճները՝ իրենց քուէով, եւ առաջ բերել անոնց տեղ այնպիսի յաջորդներ՝ որոնք չճանչնան այդ դաշնագիրները եւ ի հարկին մինչեւ իսկ պատերազմ գրգռել: Հետեւաբար այնչափ աւելի ոյժ եւ զօրութիւն կը ստանան այդպիսի դաշնադրութիւններ եւ նմանօրինակ յանձնարարութիւններ, որքան աւելի արմատանան երկու ժողովուրդներուն միջեւ սիրոյ եւ համակրութեան գիտակից ու անկեղծ զգացումները եւ շահերու ու վրէժներու մասին փոխադարձ գաղափարակցութիւնները:

Բայց Ֆրանսա այս միջոցին միայն իր անգլիացի հիւրերը պատուելով չէ որ ուշադրութիւն գրաւած է. իր Խորհրդարանին վերջերս քուէարկած քանի մը որոշումները ոչ նուազ ուշագրաւ են: Ասոնց առաջինն է այն հանդիսաւոր քուէարկութիւնը, որով 61ի դէմ 485 ձայները հռչակեցին թէ Ֆրանսա չի կրնար հրաժարիլ Ալզաս-Լորէնի գաղափարէն, որ անշուշտ շատ գէշ արձագանգ տուաւ գերմանական շրջանակներուն մէջ՝ մասնաւորապէս եւ ընդհանուր աշխարհի խաղաղութեան սիրահար մտքերուն մէջ՝ ընդհանրապէս: Ֆրանսացի ընկերվարական երեսփոխաններուն Ալզաս-Լորէնի վերստացման գաղափարէն վերջնապէս հրաժարման ու կատարուած իրողութեանը հանդէպ ճակատագրականապէս համաձայնութեան կանխահաս առաջարկն էր որ տեղի տուաւ այդ հանդիսաւոր քուէարկութեան: Ինչ որ այդպիսի հրապարակային ու մեկին արտայայտութեան պատճառ մը չէր ունենար, եթէ ընկերվարական երեսփոխանները նկատի առնելով իրենց պաշտօնակիցներուն ստուար մեծամասնութեան տրամադրութիւնները, խոհեմութիւն ունենային զգուշանալու այդ անընդունելի եւ հետեւաբար աւելորդ առաջարկն ընելէ: Չի ուրիշ բանի չծառայեց ան, բայց նպատակին տրամագծապէս հակառակ արդիւնք արտադրելու եւ նոր ի նորոյ արթնցնելու Գերմանիոյ կասկածները, ինչպէս եւ ցրելու ընդհանուր զէնքընկէցութեան յոյսին իրականացման երազները:

Ֆրանսայի Խորհրդարանին երկրորդ նշանակալից քուէարկութիւնը այն է որ մերժեց Վատիկանի մօտ ֆրանսական դեսպանութեան ջնջման առաջարկը 231ի դէմ 324 ձայնով, այսինքն իբր 100 քուէի առաւելութեամբ: «Ըսել է տակաւին պէտք եղածին չափ հասունցած չէ այդ գաղափարը: Զարմանալին աս չէ սակայն, այլ ան է որ կղերը ու իր բոլոր ձեռնարկները հալածող Քոմպի դահլիճը նոյն իսկ ինքը պնդեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի բերնով որ այդ առաջարկը մերժուի, մինչ ան այն դահլիճն է որ Պետութեան ու Եկեղեցիի բաժանման այսինքն Վատիկանի հետ կնքուած հաշտարար Գոնքորտային ջնջման օրինագիծը կը պատրաստէ եւ հաւանական է թէ, ինչպէս անցեալները Պ. Քոմպ կը խոստանար իր մէկ ճառովը, 1904ի նստաշրջանին ներկայացնէ Խորհրդարանին, որ անտարակոյս կ'ընդունի, երբ Նախարարութենէն բխի եւ ոչ թէ սոսկական երեսփոխաններէ՝ պարզ առաջարկի ձեւով, ինչպէս էր Վատիկանի դեսպանութեան ջնջման գաղափարը:

Իսկ երրորդ մէկ քուէարկութիւնը ալ աւելի զարմանալի է, զի կատարեալ ու շլացուցիչ հակասութիւն մըն է Ֆրանսայի ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան՝ ի մասին կրօնապետական գործերու եւ կղերին գործունէութեանը: Ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ թէ Ֆրանսայի արդի նախարարութիւնը եւ երեսփոխանութեան մեծամասնութիւնը որքան բուռն պայքար մը կը մղեն կրօն. միաբանութեանց եւ բոլոր կղերականութեան դէմ առհասարակ: Բայց երբ Խորհրդարանին մէջ խնդիր կ'ըլլայ արեւելեան երկիրներու մէջ ֆրանսական հաստատութեանց սահմանուած նպաստը դադրեցնել, այսինքն այն նպաստը որ կը տրուի այդ հաստատութիւնները վարող կրօնական միաբանութեանց, ոչ միայն Պ. Քոմպ յանուն իր դահլիճին կ'ընդդիմանայ այդ առաջարկին ընդունելութեանը եւ կը պահանջէ մերժել զայն, այս տարի ալ ինչպէս ուրիշ շատ անգամներ ալ, առաջարկուած ու մերժուած է, այլ եւ Խորհրդարանն ալ 258ի դէմ 308 քուէով կը մերժէ զայն իրօք: Իրաւ է թէ մերժող քուէներու առաւելութիւնը 50 է միայն, որ մեծ թիւ մը չէ, բայց նորէն կը հաստատէ թէ տակաւին ֆրանսական ազգին ներկայացուցիչ մարմնոյն մեծամասնութիւնը չէ կրցած ազատել ինքզինքը այն ապշեցուցիչ հակասութենէն, ուր կը գտնուի տարիներէ ի վեր: Զի մէկ կողմէն կը հալածէ իր երկրէն կրօնական միաբանութիւնները, կը փակէ անոնց կրթական եւ կրօնական հաստատութիւնները (մատուռները, վանքերը եւն.) կ'արգիլէ անոնց կրթական ո եւ է գործունէութիւն, սահմանափակելով նոյն իսկ ուսուցման անհատական ազատութիւնը, եւ միւս կողմէ կը պաշտպանէ զանոնք արտասահմանի մէջ. նպաստ կը յատկացնէ անոնց, եւ չի յօժարիր դադրեցնել այդ նպաստը, հակառակ ամէն տարի կրկնուող առաջարկներուն:

Իսկ երբ նոյն իսկ Պ. Քոմպ եւ արդի ընկերվարական դահլիճն անգամ կը հակառակին այդ առաջարկին եւ կը թելադրեն Խորհրդարանին՝ նուիրագործել այդ տարօրինակ, այլանդակ եւ անհեթեթ հակասութիւնը, ֆրանսական մտքի ու դատողութեան անհաւասարակշռութեանը վրայ զարմանալէ զատ ուրիշ խորհրդածութիւն ընելու տեղի չմնար այլեւս:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. երեկի թիւէն եւ վերջ)

Իմաստուն բժիշկ մը պիտի ըսէ. «Լաւ է հարիւր հիւանդներ զգուշացնել հիւանդութենէ քան մէկ հիւանդ փրկել մահուընէ»: Իմաստուն դաստիարակն ալ պէտք է որ ըսէ. «Լաւ է հարիւր աշակերտ արգիլել յանցանք գործելէ՝ քան մէկ յանցապարտ աշակերտ պատժելով փրկել սպառնացող անկումէն»: Արդարեւ առաջինին մէջ մարդուն թանկագին կեանքն է զոր պէտք է պահպանել եւ երկրորդին մէջ մանուկին մեծագին բարոյականն է զոր պէտք է անաղարտ պահել եւ ազնուացնել: Ոչ մէկ դաստիարակ որ սահմանած է հեզ եւ տխեղծ մանուկին բարոյականին ու ազնուացման պատասխանատուութիւնը, կրնայ ազատ համարել ինքզինքը՝ անտես առնելու այն ամէն խնամքներն ու հսկողութիւնները, որոնց թեթեւ զանցառութիւնն իսկ կրնայ յաւէտ սպաննել անոր բարոյականը: Մանուկը, ժամէ ժամ, վայրկեանէ վայրկեան, ակնթարթէ ակնթարթ ենթակայ է անկումի, ապականութեան եւ վատթարացումի. դաստիարակին աչալուրջ հսկողութիւնը, հոգածու ձեռքն է որ պիտի ուղղէ անոր քայլերը:

Մանուկը իր տկարութեան, իր անզօրութեան մէջ իսկ նման է երկաթուղիին վրայէն սուրացող վիթխարի շոգեկառքին, որ յամր յամր ճամբայ կ'ելլէ, սակայն հետզհետէ կը ստանայ այնպիսի արագութիւն մը՝ որուն ոչինչ կրնայ դիմադրել, մինչեւ որ զայն շարժման մէջ դնող ուժը չսպառի կամ կառուցիչին հզօր բազուկը չկասեցնէ անոր սրընթաց վազքին ուժգին թափը: Վայրաշարժը իր մէջ ահագին ուժ կը պարունակէր, սակայն կառուցիչին հանճարեղ ձեռքը կրցաւ կասեցնել զայն իր ընթացքին մէջ. վայրաշարժը իր ահագին զօրութեան, իր անզուսպ ուժին մէջ տեղի տուաւ ահաւասիկ իրմէ նիւթապէս տկար՝ այլ բարոյապէս հզօր ձեռքի մը: Թո՛ղ վայրաշարժը սանձարձակ քալէ, հանէ երկաթէ ուղիները եւ ահա այդ սոսկալի ուժը կը թաւալի եւ գահավէժ կը գլորի անդունդին մէջ եւ ջարդուփշուր կ'ըլլայ: Տարբե՞ր կը կարծէք մանուկը. այո՛, ան ալ յամր յամր ճամբայ կ'ելլէ, սակայն անգամ մը որ ճամբայ ելաւ, աներեւակայելի համեմատութիւններ կ'առնէ իր վազքին մէջ եւ երբ անպատսպար, առանց առաջնորդի է իր ընթացքը, կը զեղի, կը գայթի եւ վերջապէս կը գահավիժի անդունդը եւ ա՛լ անկարելի կ'ըլլայ գրեթէ զայն անկէ ազատել: Ալ կորսուած է կամ գրեթէ կորսուած, վասն զի իր գործարանութիւնը խանգարուած է եւ ա՛լ այսուհետեւ չի կրնար կամ շատ հազուադէպ է որ բանի մը օգտակար դառնայ:

Վերադառնալով մեր բուն նպատակին, եզրակացնենք. ըսած էինք թէ մանուկը վարժարանին մէջ յանցանք կը գործէ. Ա. երբ անգործ է. Բ. երբ առանձին է: Գ. երբ իր ընկերներէն մէկը կամ միւսը դիտմամբ կամ զիպուածով իրեն վնաս մը հասցնէ, եւ Դ. երբ դասատուն զինքը նեղէ կամ պատժէ. եւ թէ իր յանցանքներուն տեսակներն են Ա. բարձր ձայնով խօսիլ. Բ. տեղէն ելլելով աղմուկ հանել. Գ. իր ընկերը նեղել, ծեծել, հրել, անոր վնաս մը պատճառել, մականուն դնել կամ հայհոյել. Դ. իրեն եղած մէկ յանդիմանութեան կամ սաստին համար դէմ խօսիլ, դասատուին երեսէն պոռալ եւ անոր պատուէրը չկատարել, եւ Ե. անբարոյութիւն մը գործել: Մանուկին յանցապարտութեան այս պարագաները երբ լաւ մը նկատողութեան առնենք, կը տեսնենք թէ անոնք առաջ եկած են միմիայն առանձին եւ հսկողութենէ ազատ մնալէն. ոչ մէկ դաստիարակ կամ ուսուցիչ կրնայ ցոյց տալ աշակերտ մը, որ իր հսկողութեան տակ, իր աչքին առջեւ պատիժի արժանի յանցանք մը գործէ: Եթէ կան սակայն այնպիսի դասատուներ, որոնք ստէպ հակառակը կը պնդեն, ես պիտի ըսեմ թէ ատիկա ապացոյցն է իրենց ապիկարութեան, վասն զի ոչ մէկ աշակերտ կրնայ յանդգնիլ դասատուին աչքին տակ, անոր աչալուրջ հսկողութեան ներքեւ յանցանք մը գործել: Եթէ կը պատահի որ դասախօսութեան ժամանակ դասարան մը աղմըկալի կ'ըլլայ, անկարգութիւն եւ խառնակութիւն կը տիրէ բոլոր աշակերտաց մէջ, երբ դասատուն մէկուն հարցում մը կ'ուղղէ, բոլոր աշակերտները միանգամայն կը պատասխանեն, մէկը ուրիշ բան մը կ'ըսէ, միւսը անտեղի հարցում մը կ'ուղղէ. ուրիշ մը կը ծիծաղի, անդին մէկ քանիներ ալ անհարկի եւ անվայել ընթացքներու մէջ կը գտնուին. ասոնց պատճառը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ դասախօսին թուլամտութիւնը, որ ազատ կը ձգէ աշակերտները՝ ուզածնին ընելու եւ խօսելու եւ նախանձախնդիր չէ բնաւ դասարանին կարգապահութեան եւ կանոնաւորութեան: Արդ՝ երբ այսպիսի բաբելոնեան խառնակութեան մը մէջ կ'աւարտի դասախօսութիւնը, այնուհետեւ ի՞նչ չեն ըներ այդ աշակերտները, երբ առանձին կը մնան, դժուար չէ երեւակայել:

Մանուկները դաստիարակելու առաջին եւ էական պայմանն է ուրեմն աչալուրջ հսկողութիւնը եւ անոր գլխաւոր օժանդակ՝ վարձատրութիւնը: Անդադար եւ կարելի եղածին չափ միշտ հսկեցէք մանուկներուն վրայ եւ վարձատրեցէք բարիները, կարգապահները, հնազանդները եւ պիտի կրնաք ընել զանոնք ինչ որ կը փափաքիք ընել:

Աչալուրջ հսկողութեամբ, դաստիարակը պիտի կրնայ. Ա. արգիլել մանուկը յանցանք գործելէ. Բ. անոր յարափոփոխ վիճակին պատճառները քննել, Գ. աւելի մօտէն իրազեկ ըլլալ թէ ի՛նչ բաներ կրնան ուղղութեան բերել զայն. Դ. ճանչնալ թէ մանուկին դաստիարակութեան նպաստաւոր ո՛ր զբաղումները աւելի հաճելի են անոր. Ե. իմանալ թէ յանդիմանութի՞ւնը, սաստը, պատիժը, թէ յորդորը, փայփայանքը, անուշ լեզուն կ'ուղղեն աւելի մանուկը. Զ. համոզուիլ թէ մանուկին կեանքին, մտքին եւ սրտին մօտիկ բարոյական պատմութիւնները ո՛րքան շինիչ եւ օգտակար կ'ըլլան անոր. Է. Զգալ վերջապէս թէ իր (դաստիարակին) պարկեշտութիւնը, բարեկրթութիւնը, բարեսրտութիւնը, ճարտարութիւնը եւ անձնական արժանիքը որքա՛ն խոր ազդեցութիւն կ'ընեն մանուկին վարքին ու բարքին, նիստ ու կացին եւ անոր բոլոր շարժումներուն վրայ: Հսկել, այո՛, հսկել մօտէն կամ հեռուէն, ի ներկայութեան կամ ի բացակայութեան, միշտ հսկել. հսկելը դաստիարակութեան հոգին է: Անշուշտ այս հսկել բառին նշանակութիւնը պէտք չէ ըմբռնենք անձուկ իմաստով մը, եւ ընդունինք զայն իբր չարագործի մը վրայ կատարուած հսկողութեան գործողութիւնը, ապա թէ ոչ արդիւնքը խոտորնակ կը համեմատի ակնկալուածին: Մանուկը պէտք չէ գիտնայ թէ դաստիարակը կը հսկէ իր վրայ, որպէս զի յանցանք չգործէ. ընդհակառակը՝ պէտք է հասկցնել անոր թէ կը հսկէ իր վրայ, որպէս զի պաշտպանէ զինքը ամէն վտանգի առջեւ, զբօսցնէ զինքը, սորվեցնէ իրեն, առաջնորդէ իրեն՝ իր տարտամոտ եւ վարանոտ քայլերուն մէջ:

Մաղնիսա Գ. ԷՕԼՄԷԶԵԱՆ

ՀԱՄԲՈՅՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

—Մտէ՛ք:

Դռնապան մը մտնելով գրասենեակը ըսաւ.

—Կին մը կը փափաքի խօսիլ պարոն Բիբէրի հետ:

—Կի՛ն մը, կը ճանչնա՞ք զայն:

—Ահա՛ իր այցաքարտը:

Գործակալը կարդաց անունը ու չը կրցաւ զսպել անակնկալ «օ՛հ» մը: Երբ հանդարտեցաւ, խօսքը դռնապանին ուղղեց դողդոջուն ձայնով մը,

—Զբաղած եմ այս ժամուս: Սպասցուցէք, մինչեւ որ զանգակը հնչեմ: Այն ատեն ներս պիտի մտցնէք կինը. երկու հարուած՝ դուրս պիտի հանէք, քաղաքավար պատրուակով մը: Հասկցուեցաւ, չէ՞:

—Այո՛, պարոն:

Հանրիէթ Լըրա՛ն, երիկուան դէմ, անհաւանական կը թուէր: Ինչ կ'ուզէր արդեօք: Հանրիէթ՝ իր մանկութեան բարեկամուհին, նէ՛ զոր այնքան սիրած էր, այնպիսի սիրով մը զոր ուրիշի մը նուիրած չէր: Նէ՛ որ առաջին անգամ բաբախել տուած էր իր սիրտը, նէ վերջապէս՝ որուն հետ պարտէր ամուսնանալ: Իր կեանքին մոռցուած անցեալը կենդանացաւ յանկարծ: Ո՛հ, կը վերյիշէր այն հեռաւոր ժամանակը՝ երբ իրարու յաւիտենական սէր մը երդուած էին: Այն ատեն կը կարծէին թէ պիտի բաժնուէին իրարմէ՝ տարիքի, բաղդի, դիրքի անհաւասարութեան բերումով, պայմանականութեան այն հազարումէկ պատճառաբանութիւններով՝ զորս առաջ կը բերէ քաղքենի խոհականութիւնը:

Կարճատեւ եղաւ անոնց երազը: Առաջին եկողը խնդրեց Հանրիէթի ձեռքը, ու զայն ստացաւ: Ալեքսանդր Բիբէր՝ ծնողքին կողմէ անչափահաս նկատուած՝ ստիպուեցաւ ետ կենալու իր թեկնածութենէն, մրցակիցի մը առջեւ՝ որ իր վրայ հասուն ոչնչութեան մը առաւելութիւնն ունէր: Դեռատի աղջիկը շատ լացաւ, բայց իր տասնըութը տարիները ի՞նչ կրնային ընել հայրական հրամանին դէմ:

Ալեքսանդր՝ իր երազի պարտէզին մէջ՝ այնքա՛ն բուռն վէրք մը ունեցաւ որ երբեք չմխիթարուեցաւ: Ամուսնութիւն մը չէ՞ր ան: Ամբողջ իգական սեռը ընդհանուր զգացման մը մէջ խառնեց եւ ուխտեց կիներուն հանդէպ անհաշտ ատելութիւն մը:

Շատ քիչ անգամ առիթը կը փախցնէր իր հեգնութիւնը արձակելու անոնց նենգութիւններուն դէմ, նման այն մարդոց որոնք տառապած են անոնցմով: Ժամանակը անկարող գտնուեցաւ սպիացնել իր սովորական գործը կատարելու: Սահած քսանըհինգ տարիներէ ետք՝ վէրքը կը կսկծար դեռ, առաջին օրերուն պէս: Համակերպած, սակայն ո՛չ բուժուած, Ալեքսանդր Բիբէր աշխատած էր միտքը ուրիշ կողմ դարձնել, յարատեւ ու յամառ աշխատութեամբ մը:

Այսօր, մեծ վարչութեան մը պետ, ինք, կը սպասէր ինքնամփոփումի մահուն, փառասիրութիւնը սպառած մարդու մը պէս:

Երբեք չէր ուզած խօսիլ ամուսնութեան վրայ, անհաւատարիմ՝—հակառակ անոր՝ որ զինքը արհամարհած էր,—կարօտէ զուրկ այն կնոջ վրայ, որ սիրոյն համար կռուելու սիրտը չէր ունեցած:

Ինչ եղած էր նէ, չէր գիտեր. անոր ամուսնութենէն ի վեր իրարու հանդիպելու առիթէն խոյս կուտար: Գիտէր միայն թէ այրի մնացած էր նէ: Ու հիմա դէմ առ դէմ կը գտնուէր իր առաջին ու միակ սիրոյն: Անորոշ յուզում մը կ'ընկճէր զինքը: Մելամաղձիկ ու մտախոհ՝ կ'որոճա՛ր պատանեկութեան յուշերը, որոնք իբրեւ մեղուապար, կուգան բզզալ ու վերցնել մեռած իրերու փոշին՝ մեր ալեծաղիկ գլխին շուրջը: Ու սաստիկ դառնութիւն մը կը կրէր՝ խառնելով աճիւնը մարած ուրախութիւններու, բեկորները անուրջներու՝ որոնց սուգը կուլար իր սիրտը: Ինչո՞ւ Հանրիէթ կը բռնաբարէր յարգանքը՝ զոր պարտի մարդ երբեմնի սէրերուն:

Անոր այցելութիւնը սրբապղծութիւն մը կը թուէր:

Բայց իսկոյն յիշեց անոր ըսած ըլլալը՝ վաղեմի հրաժեշտներու միջոցին. «Կեանքիդ ո՛ր պարագային մէջ ալ ըլլայ, երբ օգնականի մը պէտքն զգաս, կանչէ՛ զիս»:

Թերեւս օգնութիւն կը հայցէր: Զվարթացաւ, շտկեց փողկապը, կոճկեց թիկնոցը, յետոյ հնչեցուց ելեկտրական զանգակը, տենդոտ ձեռքով մը:

Հնչիւն մը դողդղաց նրբանցքներուն մէջ ու անձկալից սպասեց դուռը բացուելուն:

Վերջապէս, կին մը, երկայնահասակ ու նիհար, սեւազգեստ, դէմքը քողարկուած, ներս մտաւ վարանոտ քայլով մը:

—Անշուշտ... պար... պարոն... այցելութիւնս անակնկալ մը պիտի ըլլայ ձեզի համար, մեր միջեւ պատահածներէն... ետքը:

Անտարբերութեան շարժում մը ըրաւ, որ կարծես կը նշանակէր. «շատո՛նց»: Յետոյ ըսաւ մտատանջ ձայնով մը:

—Գէթ կը յուսամ որ դժբաղդութիւն մը չէ որ ձեզ հոս կը բերէ:

Կարմրեցաւ նէ իր քօղին տակ այս ակնարկութենէն, երբեմնի խօսք մը յիշեցնող, ու խուլ ձայնով՝ բացատրեց գալուն նպատակը:

— Երիտասարդ մը ունիք ձեր գրասենեակներուն մէջ, Բոլ Ռիքօ: Ինչ կը խորհիք անոր վրայ, ամուսնութեան մը համար է:

Այս բառին վրայ թեթեւ ծամածռում մը ուրուագրեց Պ. Բիբէրի դէմքը, անոր վերյիշեցնելով անցեալը:

—Կրնա՞մ, առանց անգաղտնապահութեան, գիտնալ դեռատի աղջկան անունը:

— Աղջիկը իմ զաւկս է, զաւակներուս անդրանիկն:

Սարսուռ մը ունեցաւ Պ. Բիբէր, որ խոնարհեցուց Հանրիէթին աչքերը:

Գլուխը ձեռքերուն մէջ, կ'երեւէր թէ կը մտամփոփուէր, պատրաստելու համար իր պատասխանը, չզգալով թէ՝ զիրար սիրող երկու չակներուն ճակատագիրը կախում ունէր արտասանելիք բառերէն:

Մինչդեռ Պ. Բիբէր կը խորհրդածէր, Հանրիէթ կը դիտէր զանի համարձակօրէն:

Տարիքը ո՛րքան այլափոխած էր իր հին սիրահարը:

Ալ չէր գտներ նէ երբեմնի թուխ երիտասարդը՝ գանգրահեր ու նրբակազմ, այս խոշոր ու ծանր մարդուն մէջ, ցանցառ ու ճերմակ մազերով, ուռած դէմքով ու դալկահար գրասենեակի մարդոց պէս:

Անոր փորը գունդ մը կը ձեւացնէր կոճկուած թիկնոցին տակ:

Տխուր մտածումներով սրտափուն՝ ան չէր կասկածեր իսկ թէ իր անձը ի՛նչ տպաւորութիւն կը ձգէր Հանրիէթի վրայ:

Այս կինը մա՛յրն էր հարսնցու աղջկան մը: Ի՛նչ անզգալի արագութեամբ կը սահին տարիները, միօրինակ, զուարթ կամ տխուր:

Ու ըսել թէ պիտի կրնա՞ր ըլլալ այս աղջկան մայրը:

Անօրինակ յուզում մը կը ցնցէր զանիկա:

Յանկարծ գլուխը վեր առաւ:

— Սիրո՞յն ամուսնութիւն մըն է:

Պարզօրէն պատասխանեց կինը.

— Այո՛:

Այս կարճ խօսքը կարծես թէ հաստատեց իր վարանքը:

Մտածեց թէ, առնօք, նմանօրինակ պարագայի մը մէջ՝ բարերար միջամտութիւն մը պիտի կրնար թերեւս ապահովել իր երջանկութիւնը, թէ իր պատասխանը հրճուանք մը կամ արցունքներ կը պարփակէր, ու առանց վարանելու ըսաւ.

— Լա՛ւ, եթէ կը սիրեն զիրար, ամուսնացուցէք: Սէրն ամուսնութեան առաջին պայմանը չէ՞: Բոլ Ռիքօ ազնիւ տղայ մըն է, աշխատասէր, մաքուր, համեստ եւ հեզահամբոյր:

— Շատ պզտիկ չէ՞:

— Երիտասարդութիւնը յանցա՞նք մըն է:

— Ինչ գիտէք իր ընտանիքին վրայ:

— Պատուաւոր է, կարծեմ, բայց քիչ բաղդաւոր:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Է.

— Սակայն կը սիրէիք ձեր հայրը, ու ան կը սիրէր ձեզ ու մայրերնիդ:

— Այո՛, բայց նուազ զուրգուրալից կերպով որքան քիչ մը առաջ նկարագրած մարդոց կիներն ու զաւակները կը սիրեն: Օ՛հ, բազմազբաղ ըլլալուն, մտախոհ կեանք մը կ'անցընէր... Օ՛հ, այլամերժօրէն սիրել, ամէն ինչ ստորադասել միակ սիրոյ մը... Աս է ճշմարիտ կեանքը:

— Է՛հ, Միս Լիւսի, խանդավառ սիրտ մը ունիք միթէ, ըսաւ Բոլ, թեթեւ չնչառով մը ու յեղակարծ յուզումով մը:

— Չեմ գիտեր, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը, երազուն ձեւ մը առած: Տակաւ մէկը չըլլալուս, չեմ կրնար ամէն մարդ սիրել:

Պատանին սրտի այնքան ուժգին տրոփում մը ունեցաւ որ քիչ մնաց պիտի խեղդուէր: Պահ մը լուռ մնալէ յետոյ, կարծես թէ ուժ առնելով խօսակցութիւնը ցատկելու համար, ըսաւ.

— Գէթ քիչ մը կը սիրէք զիս, այնպէս չէ՞:

Մանկամարդ աղջիկը սկսաւ խնդալ, ու աչքերը կէս գոցած, սկսաւ դիտել պատանին, այնպիսի յոխորտ կերպարանքով մը որ աչքերու արտայայտութիւն մը կ'առնէր դէմքը:

— Շա՛տ հետաքրքիր էք:

— Որովհետեւ շատ կը սիրեմ ձեզ:

— Ասիկա պատիւ մըն է ձեր խոնարհ աղախինին համար, պարոն, ըսաւ Լիւսի զուարթօրէն:

— Լրջօրէն չէք խօսիր, Օր. Անտրիման:

— Լրջօրէն չեմ խօսիր մի՛, Աստուած իմ: Ես ալ այնպէս կը կարծեմ: Բայց եթէ լրջութիւն ցոյց տալ, պիտի խնդրեմ ձեզմէ՝ մեր բարեկամներուն մօտ դառնալու, որոնք հեռուն կը գտնուին, ծովափի խեցիները համրել, եւ ձեր կենսախինդ բացատրութիւնները ընծայել տիկին տը Ժէսաքի ու տիկին Թըլզորիէյի...

— Երկար ատենէ ի վեր անոնց ըսած եմ բոլոր ըսելիքներս:

— Կեցցէ՛ս: Կը կարծէ՞ք որ ձեզի հետ խօսակցիմ, այդպիսի խոստովանութենէ մը յետոյ: Ու օրին մէկը այսինչ օրիորդին կամ տիկնոջ հետ իմ վրաս խօսած ատեն պիտի ըսէք այն ինչ որ քիչ մը առաջ յայտնեցիք երկու տիկիններուն մասին, այնքան գերազանց ժպիրհութեամբ ու թեթեւութեամբ:

— Բայց չէք ըմբռներ զիս: Տասը տարիէ ի վեր ընկերն եմ տիկին Թըլզորիէյի ու տիկին տը Ժէսաքի... Անոնց հետ մեծցած եմ... շատ լաւ կը ճանչնանք զիրար, իրարու հետ սիրաբանելու համար...

— Այնպէս որ ինծի հետ անծանօթին հրապոյրը կը զգա՞ք...

— Որքա՛ն չար էք: Հաճոյք կը զգաք զիս չարչարելով: Սակայն գիտէք որ անկեղծ եմ...

— Աւասիկ լաւ արժանիք մը:

— Հինգ վայրկեանի չափ զիս մտիկ ըրէք:

— Կէս ժամէ ի վեր այդ բանը կ'ընեմ արդէն... բայց դուք չարաչար գործածեցիք զայն:

Բարաֆին ծայրը հասած էին, եղեւնէ տախտակներ բեռցուած նաւակի մը առջեւ, որ Տիվի սղոցարանը պիտի երթար: Փայտերու դէզի մը ստուերին տակ նստան, նոր շարուելու վրայ եղող դէզի մը վրայ, ու շարունակեցին խօսիլ: Բոլ, այնպիսի զգացումի տիրապետութեան տակ, որ իր գերազանց ուժով զարմացում կը պատճառէր, շատ լուրջ կերպարանք մը առաւ: Յամրօրէն Լիւսիի առջեւ պարզեց հաճոյասէր կեանքի ունայնութիւնը, զոր երկար ատենէ ի վեր կը վարէր: Պատանին իսկոյն զգացած էր այդ կեանքին խակութիւնը եւ ըմբռնած անոր գէշ ու անօգուտ կողմերը: Հիմա կը խոստովանէր թէ Լիւսի իրաւունք ունէր, երջանիկ համարելով այդ խեղճ ձկնորսները, որոնք ծովուն հանդէպ կ'ապրէին, իրենց կնոջ եւ զաւակներուն մօտ: Եզական ու շատ քաղցր մելամաղձութիւն մը զգաց պատանին, այդ սքանչելի մանկամարդ աղջկան քով գտնուած ատեն, ու այնպիսի գաղափարներ ունեցաւ, որոնք բնաւ միտքը ինկած չէին, կանոնաւոր, ուղղամիտ, իմաստուն գաղափարներ: Ուրիշ ատեն պիտի խնդար այդ գաղափարներուն վրայ, որոնք հիմա կը բողբոջէին թարմ ու բեղուն գետնի մը վրայ: Բոլ իր հոգեկան այդ վիճակը պարզեց եւ Լիւսի հետաքրքրութեամբ ունկնդրեց զայն: Բնաւ ենթադրած չէր որ այդ սնամէջ երիտասարդը այդքան արագօրէն կերպարանափոխուէր լուրջ մարդու մը, եւ այնքան խոր զգացումներ յայտնէր:

— Միթէ պիտի կրնայի՞ք այս հոգեկան վիճակը պահել տասնըհինգ օր միայն:

(Շարունակելի)

Շարժում մը ուրուագծեց կինը, որ նեղսրտութեան շարժում մը մեկնուեցաւ Պ. Բիէրէի կողմէ։

Հեգնոտ ժպիտ մը ունեցաւ։ Խիստ դեռատի ու անբաղդ։

Միեւնոյն առարկութիւններով, քսան-հինգ տարիներ առաջ խորտակած էին իր բաղդը։ Այսօր ծեր եւ հարուստ էր, ու կը մեռնէր առանց ընկերի, առանց զաւակի, որպէսզի իր աչքերը փակէ։

Նէ՝ կռահելով Պ. Բիէրէի խորհրդածութիւնները, խօսքը փոխեց ու ընդհանուր դիտողութիւններ ըրաւ։

— Մեր երկրին մէջ՝ թոյլատրուած չէ որ աղջիկ մը իր անձին տէրը ըլլայ։ Նէ չունի առատապէս՝ իրաւունքը մերժելու այն թեկնածուները՝ զորս իր ծնողքը իրեն կը ներկայացնեն։ Մէկ խօսքով, նէ չամուսնանար, այլ կը ձգէ որ ամուսնացնեն զինքը։

Տենդագին խօսած ատեն վերցուցած էր իր քօղը, ինչ որ թոյլ տուաւ Պ. Բիէրէին՝ դիտելու զանի իր կարգին։ Որչա՜փ փոխուած էր նէ։ Այս չոր, քաղքրտուած դիմագիծերով, տխրալի աչքերով ու մեղքամամ դէմքով կնկան մէջ՝ չէր գտնէր բնա՛ւ երբեմնի կոյսը, այնչա՛փ թարմ, այնչափ զուարթ։ Դիտեց իսկոյն անոր դէմքը, զոր կ'երկնցնէր կրակին, ու դիտեց իր ձեւափոխուած կօշիկները՝ բոլորովին անվայել՝ ընտանիքի մօր մը։ Նէ՝ այնքա՛ն հպարտ իր ոտքով։ Օրին մէկը, երբ կը կատակէին, կորսուած էր պզտիկ մուճակը նէրա ոտքին՝ որ միշտ բանտարկուած էր իր ձեռքերուն մէջ։ Ինչ թովող ժպտաւ՝ դեռ ուրիշ շատերու մէջ։ Ու որպէս զի տէր ըլլար իր մուճակին, նէ իբր փրկանք կ'ընծայէր իր վարդ շրթները, որոնք այսօր կծկուած էին դեղին ակռաներու վրայ։

Ձեռքը իր աչքերուն վրայ դրաւ ան, վանելու համար անցեալին տեսիլքը ու վերսկսաւ մտիկ ընել։

— Ամուսնութիւնը այնքա՛ն ծանր գործ մըն է որ՝ կը դողդղամ այն պատասխանատուութիւններուն հանդէպ՝ որոնք կ'իյնան մօր մը՝ վեց զաւակներու տէր՝ որոնք հայր չունին ալ եւս։

— Վե՛ց, կարելի՞ է, խորհեցա՛ւ Պ. Բիէրէ։

— Ասոր համար է որ կ'ուզեմ աղջիկներս ուշ ամուսնացնել, որպէս զի իրենց դատողութիւնը լաւ մը հասուննայ, ու իրենց խորունկ գիտակցութիւնը կարող ընէ զիրենք՝ ընտրութիւն մը ընելու սրտի ու մտքի համաձայն։ Կ'ուզեմ որ իրենց նշանուածը նուազ տխուր ըլլայ՝ քան իմինս։ Թող իրենց ամուսիններուն տանին սիրտ մը՝ ուր չծաղկի ուրիշ սէր մը։ Ո՛հ, ես շատ տառապեցայ, պէտք է որ իմ աղջիկներս վայելեն երջանկութիւն մը՝ ուրկէ զրկուեցաւ իրենց մայրը։

Ձայնը մարեցաւ, հեծկլտանքի մէջ։

Կը լսէր ան, քիչ մը յուզուած այս ինքնաբեր խոստովանութենէն՝ որ կուգար իբր ուշացած նորոգում մը։ Կարելի՞ էր խաբուիլ ա՛լ երկար ատեն այն սուտ ամուսնութենէն՝ հանճարեղ բնաբան մը, որով Հանրիէթ համարձակած էր յայտնելու իր մեղքը։

Անկարելի էր ուրիշ բացատրութիւն մը նէրա բերնին մէջ թէ սիրած էր զինքը, կը սիրէր դեռ ու կը ցաւէր վճռական ժամու մէջ կորով ունեցած չըլլալուն համար։

Դժնա խանդաղատանք մը կ'ընկճէր Պ. Բիէրէն, որ կը կռահէր թէ բաղդը իրեն աւելի ժպտած էր։ Ինք՝ անկախ ապրած էր իր գործերովն ու անձովը, մինչդեռ նէ բռնութեամբ նետուած ուրիշի մը թեւերուն մէջ, կորսնցուցած էր իր անկախութիւնը, ձեռքէ հանելով ինչ որ կին մը ունի աւելի սրտի մօտիկ եւ նուիրական։ Որչա՛փ տառապած էր խե՜ղճ էակը։

Դրան զարնուած հարուած մը խզեց անոր խոհերուն թելը։

Դռնապանը երեւցաւ, հինգ կամ վեց տարեկան աղջկան մը ձեռքէն բռնած։

— Տիկի՛ն, տղան կը ձանձրանայ, չուզեր ա՛լ քովս կենալ։

Աղջիկը մայրը տեսնելով՝ անոր վրայ վազեց.

Այս վերջինը Պ. Բիէրէի դառնալով.

— Աղջիկներուս ամենէն պզտիկն է, ըսաւ, ձեր սպասաւորին յանձնեցի, որպէս զի ձեզ չտաղտկացնէ իր չարաճճիութիւններով։

Կը սփոփէր պզտիկը՝ որ լալ կ'ուզէր։ Խօսելու ատեն անոր քումայթ խոպոպիկները մէկդի կ'առնէր՝ տեղ բանալու համար համբոյրի մը։

Որովհետեւ Պ. Բիէրէ չէր իմանար,

— Գնա՛, աղուորս, գնա՛ համբուրէ Պարոնը։

Աղջիկը հլու՝ հնազանդեցաւ սիրուն կերպով։

Պ. Բիէրէ երկարօրէն զանի դիտելէ ետք՝ գիրկը առաւ, ու համբոյր մը դրոշմեց անոր ճակտին վրայ։

Գետին դնելուն պէս՝ մայրը դրաւ իր շրթունքը հոն՝ ուր իր հին սիրահարը զետեղած էր իրենը։

Երկուքը միանգամայն դարձուցին իրենց գլուխը, իրենց սրտերէն արցունքներ կ'ելլէին վե՛ր, դէպի իրենց աչքերը սիրոյ արցունքներ՝ լռութեան մէջ հոսելով։

Խօսք մը չփոխանակեցին իրարու հետ, չուզելով խաթարելու այս չքնաղ վայրկեանին կախարդանքը։ Լուռ կ'ըմբոշխնէին անոր մելանոյշ հեշտանքը։

Երբ Պ. Բիէրէ կ'առաջնորդէր կինը, անոր վրայ նետեց ակնարկ մը՝ ուր կը կարդացուէր շնորհուած ներումի մը հրճուանքը։

Կինը հասկցած էր որ ամէն ինչ լմնցած էր իրենց միջեւ, թէ շատ ծեր էին վերսկսելու համար կեանքը երբեմնի, թէ աղջկան մը գլխին վրայ դրոշմուած համբոյրը պիտի ըլլար միակ վերժառանգութիւնը՝ իր անհաւանական սիրոյն։

Ու սրտի խլխլուկի մը մէջ՝ ան կը կրէր զգացումը անհուն անձկութեան մը՝ զոր առաջ կը բերէ անդարմանելին։

Թարգ. Ա. ՀՈՎԱՍԱՐԵԱՆ

Սամսոն

Արտաքին Լուրեր

ԻՏԱԼԻԱ

Խորհրդարանը. — Նախարարութիւնը. — Կուսակցութիւնները. — Ներքին կացութիւնը։

Հեռագիրը երէկ ծանոյց թէ Իտալիոյ խորհրդարանը բացուած եւ Նախարարապետ Պ. Ճիոլիթթիի յայտարարութիւնը լաւ ընդունելութիւն մը գտած է մեծամասնութեան կողմէ։ Խորհրդարանական աշխատութիւնները չսկսած՝ լրագիրները քննեցին նոր դահլիճին կացութիւնը եւ հաստատեցին ընդհանուր կերպով թէ այդ կացութիւնը վերջերս ամուր հանգամանք մը ստացած է, մանաւանդ այն պատճառով որ Ծայրագոյն ձախակողմը, զէթ իր մեծամասնութեան մէջ, որոշած կ'երեւայ չհետեւիլ անհաշտ ընկերվարականներուն՝ դահլիճին դէմ անոնց քննադատութեանց առթիւ բարոյականութեան խնդրին հիման վրայ։ Ասոր համար երեք պատճառներ ցոյց կը տրուին։ Նախ բարոյականութեան այն խնդիրը՝ որուն շուրջը այնքան աղմուկ յարուցին Պ. Ֆէրրի ու իր բարեկամները, վերցուց դատական նախորդ նախարար Պ. Ռոզատայի եղերական անհետացումովը եւ այն ընտրական յաղթանակով զոր արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթթօնի ունեցաւ Հռոմի մէջ։ Յետոյ կայ այն պատճառը թէ ընկերվարական կուսակցութեան մեծամասնութիւնը հետզհետէ կը վախնայ Պ. Սոննինոյի պաշտօնի կոչուելէն։ Իդալիա լրագիրը որ կ'ըսէ թէ նախարարական, ընկերվարական, արմատական եւ կեդրոնական կուսակցութեանց երեսփոխաններուն կարծիքները առած է, կը յայտարարէ թէ ընկերվարականներու ծայրագոյն խումբին մէջ կը վախցուի թէ Խորհրդարանին նըստաշրջանը բացուելուն պէս Պ. Ճիոլիթթիի դէմ եթէ պայքար մը մղուի, տարտամ ու անհաստատ կռուանի մը վրայ, կրնայ ըլլալ որ այդ պարագան միացում մը առաջ բերէ Պ. Ճիոլիթթիի ու Պ. Սոննինոյի միջեւ, ինչ որ սասը տարի ետ պիտի տանի նոյն կուսակցութիւնը։ Արմատական կուսակցութեան մէջ ալ սա կարծիքը կը տիրէ թէ ծայրագոյն ձախակողմի մեծամասնութիւնը բոլորովին պիտի չլատուի, տեսնելով որ անհաշտ ընկերվարականներու խումբը միշտ երեւոյթը ունի ամբողջ ծայրագոյն ձախակողմին անունով խօսելու, մինչդեռ այս վերջիններուն մէջ արմատականներ եւայլն ալ կան որոնք իրաւունք ունին իրենց քաղաքական ընթացքը իրենք ուղղելու, առանց յանձնառութեան տակ մտնելու փոքր, այլ աղմկարար փոքրամասնութեան ծայրայեղ խօսքերէն։ Հետեւաբար արմատականները եւ ուրիշներ որոշած են Պ. Ֆէրրիի ու անոր խումբին չհետեւիլ՝ Պ. Ճիոլիթթիի դէմ մղուած պայքարին մէջ։ Կեդրոնական կուսակցութեան գալով, անոր անդամներէն շատերը պատճառներ ունին վախնալու ընդհանուր ընտրութիւններէն զորս պիտի կատարէ Պ. Ճիոլիթթի նախարարութիւնը։ Միւս կողմէ այդ կուսակցութիւնը լաւ աչքով մը պիտի չնայի Պ. Սոննինոյի պաշտօնի կոչուելուն, այն տեսակ ատեն մը եւ քաղաքական ու խորհրդարանական կնճռոտ կացութեան մը մէջ։ Բոլոր այս պատճառներուն համար, կեդրոնի կուսակցութեան անդամներէն շատերը այն կարծիքէն են որ անպատեհ պիտի ըլլայ դահլիճը աննպաստ դիրքի մը մէջ ձգել՝ առաջին անգամ Խորհրդարանին ներկայացած օրն իսկ։ Նախամեծար կը համարին սպասել որ Պ. Ճիոլիթթի սկսի գործել, յառաջիկային քննադատելով անոր արարքը ու գործը եւ այն ատեն հանդարտ սիրտով Պ. Սոննինոյի յանձնել Պ. Ճիոլիթթիի ժառանգութիւնը, վասն զի Պ. Սոննինօ այդ պարագաներուն ամենէն յարմար անձը պիտի ըլլայ՝ խորհրդարանական կացութեան բերմամբ։ Իդալիա կ'ըսէ թէ կեդրոնի կուսակցութեան պետերը եւ այդ խումբին ամէն նշանաւոր անդամները բիւրա է որ Ճիոլիթթիի դահլիճին դէմ պիտի քուէարկեն, սակայն միեւնոյն խումբին մէջ կան երեսփոխաններ, որոնք ձեռնպահ պիտի մնան եւ կամ իրենց պետերուն պիտի չհետեւին՝ պատահական յարձակումներու մէջ։ Անշուշտ դահլիճին յայտարարութեանց հետեւանքով քուէ մը պիտի տրուի, բայց Իդալիա կը կարծէ թէ ատիկա ձեւի համար միայն պիտի ըլլայ՝ տեսակ մը բարեւ սուրերու ծայրով փոխանակուած հակառակորդներու միջեւ, որոնք յետոյ ժպտելով իրարու երես պիտի նային՝ մենամարտի սկսելէ առաջ։ Եթէ բոլոր այդ ենթադրութիւնները ու գուշակութիւնները իրականանան, Ճիոլիթթիի դահլիճը ժամանակ պիտի ունենայ հանդարտութեամբ նախահաշիւը քուէարկել տալու, յետոյ գործի ձեռնարկելու եւ իր կացութիւնը ամրապնդելու ծրագրութիւններով եւ գործերով։ Իդալիա եզրակացնելով կ'ըսէ թէ քանի որ խորհրդարանական աշխատութիւններուն վերսկսումը այդ տեսակ պայմաններու մէջ պիտի կատարուի, զանազան կուսակցութեանց անդամներու շատերուն բնական եւ տրամաբանական տրամադրութիւնները պիտի փոխուին՝ Խորհրդարանին բացումէն առաջ կատարուելիք զանազան խումբերու գումարումներով։ Ուրեմն դահլիճը կրնայ ստուար մեծամասնութեան մը մասին վստահ ըլլալ՝ Երեսփ. Ժողովին կողմէ իրեն նկատմամբ տրուելիք առաջին քուէին համար։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Քոլոմպիական յայտարարութիւն մը. — Քրիւկէր նախագահին օրինակը. — Քոլոմպիոյ սպառնալիքը։

Ուաշինկթընէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով՝ Պոլիւար նահանգին յանձնաժողովին նախագահ Տիոնիզիօ Նիմէնէզ զօրավարը որ վերջերս Ուաշինկթըն ժամնեց, յայտարարութիւն մը հրատարակելու վրայ է, որ Քրիւկէր նախագահին նշանաւոր յայտարարութեան նման բան մըն է՝ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին սկիզբները հրատարակուած։ Նիմէնէզ զօրավարը որ մեծ հեղինակութիւն եւ համբաւ ունի Քոլոմպիոյ մէջ, կը խոստովանի որ երբ պատերազմ ծագի՝ Մ. Նահանգները անշուշտ պիտի յաղթեն Քոլոմպիոյ, սակայն Մ. Նահանգները մարդու եւ դրամի ահագին զոհողութիւններով պիտի գնեն յաղթանակը։

ՌՈՒՍԻԱ

Երկրագործութիւնը. — Առեւտրական վարժարաններ. — Գաղթականութիւնը. — Գողերը. — Ոճիր մը. — Շոգենաւային երթեւեկութիւն։

Ռուսիոյ նահանգներուն մէջ մասնաւոր յանձնաժողովներ կազմուեցան՝ երկրագործական գործիքներ եւ այլն մատակարարելու երկրագործներուն։ Այդ յանձնաժողովները նաեւ աժան վառելանիւթ պիտի հայթայթեն շոգեշարժ մեքենաներ ունեցողներուն։

— Մոսկուայի կուսակալութիւնը, ծախքը ինք հոգալով երկրագործական օրաթերթ մը պիտի հրատարակէ՝ գիւղերու վիճակին վրայ հրատարակութիւններ ընելու համար։ Լրագրին լեզուն շատ պարզ պիտի ըլլայ, գիւղացիներուն կողմէ դիւրաւ հասկցուելու համար։

— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց արհեստագործական ու առեւտրական վարժարաններու համար արտօնութիւն տալ այն անհատներու որոնք վկայական մը ունին ձեռքերնին։ Այս միջոցիս Ռուսիոյ զանազան նահանգներուն մէջ, ժողովրդին ծախքով, առեւտրական վարժարաններ հաստատուելու վրայ են։

— Մոսկուայի նահանգէն բազմաթիւ երկրագործ գիւղացիներ սկսած են գաղթել հարաւային Ռուսիոյ անմշակ հողերը։ Մինչեւ հիմա Մոսկուայէն ոչ ոք գաղթած էր։ Այդ գաղթումին պատճառը այն է թէ Մոսկուայի գիւղերուն մէջ մասնագէտ երկրագործներ հասած են՝ որոնք գերման դրութեամբ մշակութիւն ընելու համար աւելի ընդարձակ եւ անմշակ հողերու պէտք ունին։

— Ռուսիոյ հարաւային գիւղերու մէջ տեղացիներուն ապրուստի գլխաւոր միջոցներէն մէկը ձիաբուծութիւնն է։ Ձին գիւղացիներուն առեւտրական փոխադրութեանց միջոցն է, երկրագործական մեծ աջակիցը եւայլն։ Լաւ ձի ունեցող գիւղական ընտանիք մը խիստ օգտակար դրամագլուխ մը տէր կը համարուի։ Մեծ փորձանք մըն է, երբ սակայն, յանկարծակի ռուս գիւղացին կը զրկուի իր այդ թանկագին ստացուածքէն։ Ձի հեծած եւ ընտանիքի տէր մը մէկ օր յետոյ կը պարտաւորուի ձիուն աշխատութիւնները ինք կատարել։ Գողերու ընկերութիւն մը գիւղերու մէջ ձիերը գողնալով ուրիշ նահանգներ կը տանի եւ հոն աժան կը ծախէ։ Ռուս կառավարութիւնը տեղացիներուն յանձնած է այդ վիճակին առաջքը առնելու հոգը։ Հարաւային Ռուսիոյ եւ մանաւանդ Խրիմի գիւղերուն գիւղապետները որոշեր են որ ասկէ վերջը ձեռք անցուած ձիու գողի մը առաջին անգամ աջ ձեռքը կտրուի եւ երկրորդ անգամուն ալ ձախ թեւը։

— Անցեալները Մոսկուայի երկաթուղիի կայարանին մէջ մարդու դիակ մը գտնուած էր՝ կողովի մը մէջ դրուած։ Ասոր հեղինակները քիչ վերջը ձեռք անցուած էին։ Այս անգամ ասոր նման ուրիշ դէպք մըն ալ պատահեցաւ։ Կասպից ծովի Բրանովատսքի քաղաքը ժամանեց Սէրկիայէֆ հասցէով սնտուկ մը, որուն վրայ «օրսի միսեր» դրուած էր խոշոր գիրերով. Ղրկողին անունն ալ Սէրկիայէֆ էր։ Սնտուկէն նեխած մարմնի մը հոտը կուգար։ Ոստիկանութիւնը կասկածելով սնտուկը բացաւ եւ մէջէն գտաւ կնոջ մը դիակը, երեսուն-քառասուն տարեկան, սպիտակախառն մազերով։ Մարմինը գիւղական մուշտակներու մէջ փաթթուած էր։ Բժիշկները հաստատեցին թէ այդ կինը խեղդամահ եղած է։ Սնտուկը լեցնելու համար՝ կնոջ հագուստներ, փայտի կտորներ, կոշտեր եւայլն թխած էին դիակին շուրջ կողմը։

— Օտեսայի եւ Կ. Պոլսոյ ու հելլենական նաւահանգիստներուն միջեւ շոգենաւային նոր երթեւեկութիւններ ալ հաստատուած են։ Երեք խոշոր շոգենաւեր մնայուն կերպով կ'երթեւեկեն Օտեսայի եւ հելլենական նաւահանգիստներուն միջեւ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Գործաւորական խնդիրը. — Չինացի գործաւորներ. — Քաղաքական ու տնտեսական կացութիւնը։

Եոհաննէսպուրկէն Լոնտոնի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը սկզբունքով ընդունած է չինացի գործաւորներ գործածելու դրութիւնը։ Ատոնց առաջին խումբը Թրանսվալ փոխադրելու բոլոր կարգադրութիւնները աւարտած են։ Վարչական հրամանագիրը ստորագրուելուն պէս Չինացի գործաւորները շոգենաւով ճամբայ պիտի ելլեն Չինէն։

— Լրագրական թղթակիցներ կ'ըսեն թէ Թրանսվալի քաղաքական կացութիւնը տագնապալից է։ Կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ չինացի գործաւորներու ներածումը յուսահատական դարման մըն է որ քաղաքական խիստ ծանր դըժուարութիւններ առաջ պիտի բերէ։ Բայց տնտեսական վիճակը այնքան տագնապալից էր որ Թրանսվալի կառավարութիւնը նախամեծար համարեց ընդունիլ քաղաքական վտանգները քան թէ երկարել տնտեսական վտանգները։ Նոյն թղթակիցները կը յարեն թէ դժգոհութիւնը այնքան մեծ է որ հարկ պիտի ըլլայ կարգ մը զիջողութիւններ ընել տեղացիներուն։ Բրիտանական ժողովուրդն ալ այդ մասին միացած է Պօէրներուն, ժողովրդեան մէջ դրամագլուխին դէմ արթնցուած զգացումէն մեծապէս կ'օգտուին Պօէրները։ Այն Աւստրալիացիները որոնք հարաւային Ափրիկէի պատերազմէն ետքը Թրանսվալ մնացին, ընկերվարական տարրը կը կազմեն ինչ որ զօրաւոր մէկ սատար է Աւստրալիոյ քաղաքականութեան։ Այդ տարրը գլխաւոր դերը կը կատարէ յայտնուած դժգոհութեանց մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Եպիսկոպոսներու անուանման խնդիրը. — Լուծման ձեւեր. — Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը. — Պապին կողմէ ընդունուիլը։

Հռոմէն առնուած տեղեկութեանց նայելով՝ Ֆրանսայի եպիսկոպոսներուն անուանման համար Ֆրանսայի ու Վատիկանի միջեւ ծագած վէճը առակաւին չէ կարգադրուած եւ առկախ կը մնայ։ Անլուծելի չի նկատուիր, սակայն, եւ կը կարծուի թէ երկու կողմէն ալ ընդունուելիք ձեւ մը գտնուելու վրայ է։ Բարիզի արքեպիսկոպոս Ռիշար կարտինալը շատ աշխատած է համաձայնութիւն մը գոյացնելու մասին։ Այդ առթիւ կ'ըսուի թէ սխալ էր այն լուրը, որուն համաձայն, Ռիշար կարտինալը միայն վատառողջութեան հետեւանքով Հռոմ գացած է։ Պապական ընտրութեան ժողովը բացուելու պահուն այդ կարտինալին պաշտօն յանձնուած էր Վատիկանի հաղորդել Ֆրանսայի կառավարութեան տեսութիւնները կարգ մը խնդիրներու մասին, որոնց համար դիւանագիտական բանակցութիւններ չէին կրնար կատարուիլ։ Ատոնց մէջ այն տեսակ խնդիրներ կան զորս պէտք է առանձնաբար փափկութեամբ նկատողութեան առնել, առանց հետք մը ձգելու պաշտօնական դիւաններուն մէջ։ Եպիսկոպոսներու անուանման խնդիրը անշուշտ ամենէն նուազ կարեւորն է, քանի որ Քոնքորտայի էական կէտերէն մէկին չի վերաբերիր։ Հիմա Ֆրանսայի ու Վատիկանի յարաբերութեանց կապը կազմող խնդիրը այն է թէ Պապը պիտի հաւանի՞ ընդունիլ Պ. Լուպէն, երբ Հռոմ ուղեւորի։ Ամէն տեսակ լուծումներու վրայ խօսեցան, զանազան հնարքներ մէջ բերուեցան, բայց սա միայն հասկցուեցաւ որ Պիոս Ժ. տհաճութիւն ցոյց կուտայ այդ մասին։ Պապը անձնապէս տրամադիր չէ Վատիկանի դուռները բանալ կաթոլիկ վեհապետի մը որ Իտալիոյ արքայական պալատան հիւրը կ'ըլլայ։ Ռիշար կարտինալին դիւանագիտութիւնը բաւական չէ առաջքը առնելու Պիոս Ժ.ի ընդդիմութեան, որ բացարձակապէս իր զգացումը յայտնած է այդ մասին

ՄԻՔՐՈՊՆԵՐՈՒ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Միքրոպներու վարդապետութիւնը ներքուած. — Միքրոպները... օգտակար. — Փորձեր ու ապացոյցներ. — Ո՞ւր է ճըշմարտութիւնը։

Վերջերս Լոնտոն գումարուած կենսաբանական Համաժողովին մէջ տոքթ. Պանթօքի կողմէ արտասանուած ճառը մեծ հարուած մը տուած ըլլալ կը թուի միքրոպաբանական վարդապետութեան։ Միքրոպները ո՛չ թէ հիւանդութեան մը պատճառը, այլ արդիւնքն են եղեր։ Ուրիշ խօսքով, միքրոպները երեւան կ'ելլեն հիւանդութենէ ետքը, որովհետեւ այս վերջինները անհրաժեշտ տարրեր կը հայթայթեն անոնց գոյութեան ու զարգացման։ Մեքսիկայէն տոքթ. Ճաւան Անթիկա ալ միեւնոյն տեսութիւնը կը պաշտպանէ թերթի մը մէջ։ Բժշկական ուրիշ թերթ մը ի նպաստ այդ տեսութեան մէկ քանի իրողութիւններ առաջ կը բերէ։ Տոքթ. Սթօքէր կ'ըսէ թէ անբուժելի կեղերը (ulcère) միքրոպ չեն պարունակեր, իսկ բուժելի կեղերուն մէջ մեծ քանակութեամբ կը գտնուին անոնցմէ։ Բուժման արագութիւնը ուղիղ կը համեմատի միքրոպներու ստուարութեան հետ, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ անոնք աւելի կը նպաստեն բուժման։ Մանր կեղծմաշկի ենթարկուողներու մէջ Լէօֆլէրի միքրոպը չէ տեսնուած, մինչ առողջ կամ կեղծմաշկէ տարբեր հիւանդութեան մը ենթակայ եղողներուն մէջ գտնուած է։ Մէտոթընի մէջ ճարակած թիֆոյի ատեն ամենէն նշանաւոր միքրոպաբանները, ամենափոքր միքրոպ մը չգտան բնակիչներու կողմէ գործածուած ջուրին մէջ։ Բէթթէնքօֆեր եւ իր աշակերտները քոլերայի միքրոպը կուլ տուած են, առանց բռնուելու այդ հիւանդութենէն։ Վերջապէս բազմաթիւ փորձերով ապացուցուած է թէ Քոխի գտած միքրոպը անկարող է թոքախտ առաջ բերելու։ Շրէյֆըրի, Բէօնիկսայէրկի կատարած փորձերը, 1890 Նոյեմբերին հրատարակուած գերման թերթի մը մէջ, գոհացուցիչ կերպով կ'ապացուցանեն այդ բանը։ Սակայն տարակարծիք է Պ. Եանկ, որ առողջապահական վերջին Համաժողովին մէջ կարծիք յայտնեց թէ մարդուն եւ ուրիշ անասուններու ենթակայ եղած թոքախտը միեւնոյնն է եւ առաջ եկած Քոխի միքրոպէն։ Այս բժշկական տեսութեանց մէջ ո՞րն է ճշմարիտը։

ՍՈՒՆԿԷՆ ԹԵԹԵՒ ՓԱՅՏ ՄԸ

Հետաքրքրաշարժ թուփ մը Զաս լճին եզերքը. — Թեթեւ փայտ մը. — Իր յատկութիւնները։

Զատ լճին եզերքներուն վրայ կ'աճի պատիճաւորներու ընտանիքին վերաբերող թուփ մը, որ մալվա կը կոչուի բնիկներուն կողմէ։ Այդ թուփին արտադրած փայտը եզական յատկութիւն մը ունի. սունկէն աւելի թեթեւ է։ Բայց ուրիշ գեղեցիկ յատկութիւն մըն ալ ունի, այն է իր հիւսուածներուն խտութիւնը. պատերազմիկ ցեղերը վահաններ կը շինեն այդ փայտէն, որոնք կրնան դիմադրել նիզակներու բաղխումին։ Նմանապէս կը գործածուի ազատարար գօտիներու շինութեան։ Վերջապէս անհրաժեշտ մասը կը կազմէ բնիկներու սպառազինութեան, որոնցմէ իւրաքանչիւրը այդ թուփէն կտոր մը ունի իր քով, որ շատ գնահատելի ծառայութիւն մը կը մատուցանէ լիճէն անցած ատեն։ Այդ հետաքրքրաշարժ թուփին կոճղը 30 սանթիմ տրամագիծ ունի միջին հաշուով, իսկ բարձրութիւնն է 4-5 մեթր, ճիւղերուն վրայ կան դեղին ծաղիկներ ու փուշեր։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պեխերնիդ մի կտրէ. — Ժուժկալութեան դէմ. — Մեղամաղձոտ ձին. — Անպարտ արձակուած։

Սիու-Սիթթի (Մ. Նահանգները) մէջ սիկառի գործարանատէր մը վերջերս «աբբանտիսիթ» ունենալով գործողութեան ենթարկուեցաւ։ Որքան մեծ եղաւ զարմանքը վիրաբոյժներուն, երբ մարդուն աղիքին մէջ գտան մեծ քանակութեամբ մազ, ակներեւ պատճառը հիւանդութեան։ Իր ապաքինումէն յետոյ, գործարանատէրը յայտնեց թէ երկար ատենէ ի վեր սովորութիւն ըրած էր ակռաներով կրծել պեխին թելերը, որոնք շրթունքին վրայ կը կախուէին։

— Ամերիկացի մեծ թերինները 25 միլիոն ֆրանքի դրամագլուխ մը դրած են, ժուժկալութեան ընկերութեանց դէմ պայքարելու համար։ Կուսակցութիւններ պիտի հիմնեն զանազան նահանգներու վարչական ժողովներուն մէջ, ոգելից ըմպելիի վաճառականներուն շահին վնասող օրէնքներ քուէարկել չտալու համար։ Հաւանաբար այս նոր դաշնակցութիւնը կարեւոր դեր մը պիտի խաղայ նախագահական յառաջիկայ ընտրութեան ատեն։

— Անգլիական ձի մը, «Ֆայր Ալլէնտ» անունով, որ միշտ տխուր էր, քիչ կ'ուտէր եւ կը մերժէր մասնակցիլ արշաւներու, իր նախկին վիճակը գտեր է, շնորհիւ սա միջոցին։ Ձիուն մսուրին քով տարուեցաւ նուագարան մը, որ օրը երկու անգամ պարի եղանակներ կը նուագէր։ Ձիին ախորժակը բացուեցաւ, վարժութեան ատեն շատ հեզահամբոյր դարձաւ եւ նոյն իսկ յաղթական հանդիսացաւ արշաւի մը մէջ։

— Քանի օր տեւող դատավարութենէ մը յետոյ, Պէրլինի եղեռնադատ ատեանին երդուեալները իրենց վճիռը արձակեցին Քուիլէքա կոմսուհիին նկատմամբ, որ ուրիշի մը զաւակը իբր իրենը հաւատացուցած էր, ժառանգական խնդրի մը համար։ Երկու սպասուհիներ ալ մեղսակցութեան ու կեղծ վկայութեան յանցանքով ամբաստանուած էին։ Երդուեալները անպարտ արձակեցին բոլոր ամբաստանեալները, որոնք ազատ թողուեցան։ Դատական ծախքերը պետութեան վրայ մնացին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Միւթէմարիֆի աստիճան տրուեցաւ Սթօքհոլմի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Աթըֆ պէյի։

— Գոնիայի նահանգին Աքսէքի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ջիպինէի նախորդ գայմագամ Սամի էֆ.։

— Պաղտատի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էրզրումի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Էօմէր Զիհնի էֆ. որուն յաջորդեց Տրապիզոնի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Օսման Զէքի էֆ.։ Անոր ալ յաջորդեց Մուսուլի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Մուսա Բեհաժիմ էֆ.։ Մանասթըրի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էտիրնէի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Զիհնի էֆ. որուն յաջորդեց Դարաօսի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Աստիւրրահման Աջմի էֆ.։ Անոր ալ յաջորդեց սուրիական Տրիպոլսոյ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Հասան Թահսին էֆ.։ Այս վերջնոյն յաջորդեց Կիւմիւշխանէի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Մուհիէտտին էֆ.։ Հէքքեարիի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Մուշի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Մուսթաֆա Շիւքրի էֆ.։ Երուսաղէմի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Աքքեայի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Մեհմէտ Միւնիր էֆ. փոխանակ Էօմէր Լութֆի էֆ.ի որ Պէյրութի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ։ Խարբերդի նահանգին կեդրոնական նախնական ընդհանուր դատարանին դատախազի օգնական անուանուեցաւ Մալաթիոյ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Պէքիր Սըտքը էֆ. որուն յաջորդեց Սէնիրէ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Ահմէտ Րիֆաթ էֆ.։ Մալաթիոյ գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Պիզայի գաւառակին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ապպաս պէյ, որուն յաջորդեց իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Ալի Նիհատ պէյ։ Իշտիպի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Քէօփրիւլի գաւառակին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Օսման Սաիպ էֆ.։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. անձնական Գանձուն թղթակցութեանց տեսուչ Ջեւատ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լաթաքիոյ Յունաց մետրապոլիտ Տ. Արսէնիոսի։

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ Չիթ քէօշկին մէջ երէկ գիշեր Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը կրօնական ընթերցումներ կատարեց Անատոլուի Գազասքէր Մեհմէտ Հաշիմ էֆ.։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ պալատական պաշտօնատարներ եւայլն։ Թէ՛ Մեհմէտ Հաշիմ էֆ. եւ թէ ընթերցման մասնակցող ուրիշ կրօնականներ երէկ իրիկուն Կայս. Պալատան մէջ իֆթար ընելու պատիւը ունեցան։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ. — Բազմաթիւ Պուլկարներ որոնք ասկէ առաջ աւազակներու թելադրութիւններէն խաբուած եւ Պուլկարիա փախած էին, զղջացած ըլլալով, իրենց տեղերը դառնալու համար Սոֆիայի կայս. գոմիսէրին դիմեր եւ անցագիր ստացեր են։

— Մանասթըրի նահանգին Լէրա քաղաքին քրիստոնեայ ժողովուրդէն անոնք որ աւազակներու միացած էին, այս անգամ զղջալով վերադարձեր, իրենց զէնքերը տեղական կառավարութեան յանձներ եւ կայս. գթութեան ապաստաներ են։

— Էտիրնէի կուսակալութիւնը զինուորականներէ եւ տեղւոյն երեւելիներէն պաշտօնեաներ կարգեր է՝ աւազակներու թելադրութիւններէն խաբուելով Պուլկարիա փախչող եւ յետոյ վերադարձող կարգ մը պուլկար գիւղացիներու անձնատուութիւնը ընդունելու եւ հարկ եղած ուրիշ գործողութիւնները կատարելու համար։ Ձեռնհաս պաշտօնարանէն հրահանգ ուղղուած է այդ պաշտօնեաներուն ճամբու ծախքը եւայլն հոգալու համար։

— Կայս. Իրատէ մը, Բարձրագոյն Դրան մէկ տեղեկագրին վրայ, հրամայեց պատուանշաններ ու նշանդրամներ տալ Գէվգէլիի երկրորդ կարգի պահեստի վաշտէն տեղակալ Էօմէր էֆ.ի ու անոր հրամանատարութեանը տակ գտնուող զինուորներուն որոնք պուլկար աւազակներ հալածելու պահուն, անոնցմէ ութը սպաննած են, միւսներն ալ զէնքերով, հրանիւթերով ու թուղթերով ձերբակալած էին՝ այդ առթիւ մեծ քաջագործութիւն ցոյց տալով։ Այդ պատուանշանները ու նշանդրամները Գ. զօրաբանակին ընդհանուր հրամանատարին ղրկուեցան՝ նոյն տեղակալին ու զինուորներուն տրուելու համար։

— Քիլիսուրայէն հեռագրով կը գրեն [illegible]. — «Երկու երեւելի օտարականներ, Մանասթըրի [illegible]-զինուորներու սպաներէն գեր-հազարապետ Միւմթազ պէյի հետ, հոս ժամանեցին։ Դէպ ի Սուրովիչեվէ ճամբայ ելլելու ատեննին գոհունակութեամբ յայտարարեցին թէ բարեկարգական որոշմանց գործադրութեանը ականատես եղած են եւ թէ ամէն կողմ անդորրութիւն ու ապահովութիւն կը տիրէ. նաեւ խստիւ պախարակեցին պուլկար ոճրագործներու գործած քանդումները եւ վայրագ ոճիրները որոնց հետքերը տեսած էին իրենց այցելած տեղերը. միանգամայն յայտարարեցին թէ բոլորովին անհիմն են այն ստութիւնները որոնք կը հրատարակուին նոյն աւազակներուն թելադրութեամբը։ Այդ օտարականները Քիլիսուրայի մէջ քաղաքապետութեան նախագահ Սարկի Բաշալեայի տանը հիւրընկալուելով, իրենց եղած ընդունելութեանց համար շնորհակալութիւն յայտնեցին։»

ՆՊԱՍՏ. — Ախթէրլըի, Մէօվոլայի, Իւնէ Աստայի ու շրջականերու կարօտներուն օգնելու համար կազմուած յանձնաժողովին ստացած նպաստներուն գումարը հասաւ 714,315 ղրուշի։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ առաջին մասին՝ Գոնիա-Էրէյլիի գիծին շինութեանը ձեռնարկուած ըլլալով, Ընկերութիւնը հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մատոյց այդ գիծին Ա. եւ Բ. մասին վերաբերեալ յատակագծերը ու քարտէսները։

— Գոնիա-Էրէյլիի գիծին վրայ շինուելիք տասնըհինգ մեթր երկայնութեամբ երկաթէ կամուրջի մը յատակագիծը մատուցուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ Նախագահ Սալիհ փաշա, որուն պաշտօնակոչումը ծանուցուեցաւ, երէկ ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց Խորհուրդին։

Պ. ՄԻԼԻԱՐ.— Ֆրանսայի դատական նախկին նախարար Պ. Միլիար, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոսին հետ։

— Պ. Միլիար, երէկ իրիկուն, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճէպընթացով։ Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան, խորհրդական Պ. Պաքօ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ., Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն Պ. Զանտէր եւ ուրիշներ Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ՄԱԼԹԱՅԻ նաւարաններուն վերատեսուչ Համմէթ ծովակալը, երէկ, իր հիւրամեծարին հետ, այցելեց Թոփգաբու պալատը, կայս. Գանձարանը եւ Տոլմա Պաղչէի պալատը։ Ծովակալը քանի մը օրէն Օտեսա պիտի ուղեւորի։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը եւ տի Մալասբինա մարքիզուհին, առջի իրիկունը, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Անգլիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները ու դեսպանուհիները, Մ. Նահանգաց դեսպանը, Ֆրանսայի դեսպանատան խորհրդականը եւայլն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները կիրակի օրուան համար հրաւիրուած են ֆրանսական դեսպանատունը գումարուիլ՝ երկրորդ երեսփոխան մը ընտրելու Պ. Ժօսթի տեղ, որ յունուար մէկէն սկսեալ առաջին երեսփոխան պիտի ըլլայ փոխանակ Պ. Լանըսանի, որուն պաշտօնը կ'աւարտի դեկտ. 31ին։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ սերպիական հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Սթանաեէվիչ։

Պ. Կ. ՕՊՈՒԽԱՆՕ երկուշաբթի Բարիզ պիտի ուղեւորի։

ՍՈՖԻԱՅԻ անգլիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Էլլիըթ որ Աթէնքի դեսպան կարգուած է, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց եւ չորեքշ. օրը Աթէնք պիտի ուղեւորի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ Նոյեմբեր ամսուան հասոյթն է 1,101,648 ղրուշ. անցեալ տարի եղած էր 1,106,923 եւ նախորդ տարին ալ 1,070,389։ Այս տարի մարտէն մինչեւ նոյեմբերի վերջը հասոյթներու ընդհանուր գումարն է 9,126,008 ղրուշ, անցեալ տարի եղած էր 9,106,399 եւ նախորդ տարին ալ 8,592,725։

ԱՆԱՍՆՈՑ ՏՈՒՐՔԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ ելմտական յառաջիկայ տարին մօտեցած է եւ նոյն տարուան մէջ անասնոց տուրքը մարտէն սկսեալ պիտի գանձուի, ծանոյց պէտք եղած տեղերը որ այս տարուան տուրքը շուտով ու ամբողջովին գանձուելով, յառաջիկայ տարուան համար անվճար մաս չմնայ։

ԱՆԱՏՈԼԸՒ երկաթուղիի Ընկերութեան 46րդ շաբաթուան հասոյթը ստուգէս եղած է իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար. — Հայտար-Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 14,225 ֆր. անցեալ տարիէն 1298 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 3593։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 6561, անցեալ տարիէն 3550 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1833։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը, կ'ըսէ Իգտամ, ծանոյց պէտք եղած տեղը որ Էնկիւրիի նահանգին ոստիկան-զինուորներու գունդին ու վաշտերու սպաներէն եւ ոստիկան-զինուորներէն անոնք որ հիւանդոտ են եւ կամ յանցանքի մը համար դատապարտուած, պաշտօնէ դադրին եւ անոնց տեղ ուրիշներ կարգուին։

ԷՎՔԱՖԻ նախարար Ղալիպ փաշայի Թոռը Զախիր պէյ Բ. Դրան ներքին թղթակցութեանց դիւանին քարտուղար անուանուեցաւ։

ԶԻԵԱ ՖԱԻԴ ՊԷՅ որ Հանրային Պարտքի քննիչ կարգուեցաւ, միանգամայն պիտի վարէ Ռէժիի քննիչի պաշտօնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պարոն ֆոն Վանկէնհայմ, երէկ, Պէրլին ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ՌԷԺԻԻ ընդհանուր տնօրէն Պ. Բոմպէր, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճէպընթացով։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ նոր կառավար, Մէհմէտ Աարիֆ փաշա, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻ օսմ. հիւպատոս Մէհմէտ Նուրէտտին պէյ, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեց արձակուրդով։

ՊԱՅԱԶԻՏԷՆ կը հեռագրեն առջի օրուան թուականով.— «Երէկ կէս օրէն ետքը սկսող ձիւնը տակաւին կը շարունակէ. ստորին փողոցներն ալ ծածկած է, ճամբաները գոցուած են ձիւնով։»

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Աղտօթաւէն Նոյեմ. 13/26 թուականով հետեւեալը կը գրեն, կ'ըսէ Սերվէթ.— «Անցեալ երկուշաբթի տասներկու հոգի որոնց ո՛վ ըլլալը յայտնի չէ, Բուլղարֆիլիոնայի մէջ հանդիպեցան ութը «քիրաճի»ներու (ձիապան) որոնք Աղտօթաւ կ'երթային։ Չարագործները զանոնք ծառերու կապելով բոլոր ունեցածնին, մինչեւ իսկ կօշիկներնին յափշտակեցին եւ փախան՝ հետերնին տանելով հինգ ձիեր որոնց 1200 մէթր «չուխայ» բեռցած էին Աղտօթաւ գտնուող վաճառականներուն անունով։ Խեղճ «քիրաճի»ները ցուրտէն պիտի մեռնէին, եթէ անոնցմէ մէկը չյաջողէր իր կապերը քակել եւ յետոյ միւսներունը։ Ատոնք Աղտօթաւ վերադառնալով իմաց տուին ոստիկանութեան որ գովելի փութկոտութեամբ մը խուզարկութեան ձեռնարկեց. այդ չարագործներէն երեքը ձերբակալուեցան եւ յուսալի է որ միւսներն ալ ձեռք անցուին՝ գողցուած ձիերով ու ապրանքներով։»

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ.— Սերվէթ կ'իմանայ թէ ձեռնհաս պաշտօնարանին որոշմամբ Ղալաթիոյ սակարանին վարչական Խորհուրդը պիտի փոխուի։ Նաեւ մեծ փութով պիտի կատարուին հանրային պարտքի միացման առթիւ տեղի ունենալիք գործողութիւնները։

ՇՔՈՏՐԱՅԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ տեղացող անձրեւներու հետեւանքով Տրին գետը եւ Շքոտրայի լիճը չափազանց յորդեր են։ Շէնքիրի պողոտան ողողուած է։ Փոթորիկին սաստկութենէն շոգենաւերը չեն կրնար Շէնքիրին մօտենալ։ Փոքր նաւեր ընկղմած են։ Ոստիկան-զինուորներ ղրկուելով գիւղերը, դրամական նպաստներ բաշխուեր են կարօտներուն։ Տուներնին վնասուած բնակիչներն ալ զանազան տեղեր պատսպարուած են։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Հալէպէն կը հեռագրեն թէ երէկ ալ քոլերայէ դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն չորսը մեռեր են։

—Երկուշաբթի օրը Մինէի մէջ (Եգիպտոս) ժանտախտէ երկու դէպքեր պատահեր են։

—Նոյեմ. 10էն 16 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններու մէջ պատահած մահերու թիւն է 199, որոնց 2ը՝ կոկորդախտէ, 1ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 7ը՝ ծաղկախտէ, 2ը՝ թիֆոյէ, 4ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները՝ զանազան ախտերէ։

ԹԱՀՍԱՓԱԼԻԻ մէջ առջի գիշեր պատահած հրդեհին նկատմամբ թուրք լրագիրները կ'ըսեն թէ ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեր է որ խանութին վարձակալը՝ ապակեվաճառ Բաքնոֆան իր ապրանքները 1200 անգլիական ոսկի ապահովագրած էր Ռոյըլ Ընկերութեան։ Ոստիկանութիւնը հրդեհին սկսելու եղանակէն կասկածելով որ դիտմամբ ձգուած է, հարկ դատեր է հարցաքննել Բաքնոֆանի գործերը՝ Տէմիրթօղլին որ Բերա Գալեօնճը Գուլլուք կը բնակի։ Հոն ոստիկան մը ղրկուեր է, սակայն տնեցիները նախ ըսեր են որ հոն է եւ յետոյ թէ Տէմիրթօղլի այդ տունը չի բնակիր։ Ոստիկանութիւնը բոլորովին կասկածելով Խալիլ Փաշա խանը գացեր է, ուր սենեակ մը վարձած է այդ անձը, բայց հոն ալ չէ գտեր։ Երէկ հրդեհին վայրը ոստիկանութեան պաշտօնեայ մը ու ապահովագրական Ընկերութեան ներկայացուցիչը խուզարկութիւն կատարելով նկուղի մը մէջէն 250 սնտուկ ապակի ու հայելի գտան որոնք այրած չէին։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին, վասն զի կասկածները աւելցած են թէ հրդեհը Տէմիրթօղլի ձգած է՝ Բաքնոֆանի գիտութեամբ։

ՇԱՏԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Հեռագրատան առաքմանց պաշտօնեաներէն Չէքէրիա էֆ. որուն համար անցեալ օր ծանուցուեցաւ թէ էֆթարի առեն չափազանց ուտելու հետեւանքով հիւանդացած ու հիւանդանոց տարուած է, մեռաւ՝ եղած դարմաններուն հակառակ։

ՆԿԱՏԻ ԱՌՆԵԼՈՎ իրենց ազնուութիւնը եւ ձեռնտուութիւնը, բաղդատաբար շատ աժան են Ղալաթիոյ հանրածանօթ հովանոցավաճառ Միհրդատ էֆ. Հայկազնի, մասնաւորաբար իր գործատեղիին մէջ պատրաստուած հովանոցները։ Դիմեցէ՛ք ուրեմն լաւագոյն եւ աժան հովանոց մը գնելու համար Ղալաթիա, կամուրջին դէմ, թիւ 33, ինչպէս կ'ըսուի աջքի տակ տեղ մը եւ գոհ պիտի մնաք։ Նոյնպէս ամենէն ծանր հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար յատկապէս բերել տրուած ամենաընտիր զուտ եւ կամ բրդախառն մետաքսէ կերպասներ կը գտնուին, թէ՛ կնոջ եւ թէ էրիկ մարդու հովանոցներու համար։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Պ. Լէօնիտասի խումբին առաջին ներկայացումը՝ փոխանակ այս գիշերուան, տեղի պիտի ունենայ շաբաթ գիշեր։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ
«ՖԷՆԻՔՍ» ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Կ. ՊՈԼԻՍ, 15/28 Նոյ. 1903

Պ...

Պարոն Սուլան եւ Ընկ. դադրած ըլլալով Ֆէնիքս ապահովագրական գործակալութենէն, պատիւ ունիմ ձեզի ծանուցանելու թէ նոյն ընկերութեան լիազօր ընդհանուր գործակալ կարգուած եմ Կ. Պոլսոյ ու գաւառներու համար, հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կատարելու, յիշեալ Ընկերութեան անունով, ու անմիջական կերպով կարգադրելով ու վճարելով վնասները՝ տեղւոյն վրայ։

Ընկերութեան դիրքը երկար ատենէ ի վեր հաստատուն եւ իմ քանի տարուան փորձառութիւնս երաշխիքներ են ինծի յանձնուած շահերուն լաւ պաշտպանման, պատուարժան յաճախորդներուն եւ առհասարակ հանրութեան կողմէ։

Ձեր հրամաններուն սպասելով, հաճեցէք ընդունիլ անձնուէր զգացմանս հաւաստիքը։

Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Գրասենեակ, Վիքթալիս Խան, Ղալաթիա

ԱՌ ՆՈՒՎՕ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Եէնի ճամի փողոց, թիւ 55

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին պատի թուղթեր, վարագոյր, աթոռ, ասեղնագործ շրջանակներ, եւլն. եւլն.։

Գիները խիստ դիւրամատչելի են։

41—52

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովի երէկուան նիստին որոշումները ամբողջովին հրատարակեցինք Արեւելքի երէկուան թիւով։ Այդ որոշումներէն մէկուն համաձայն՝ որով Վարչութիւնը հարկ դատեց Կ. Պոլիս հրաւիրել Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Եղնիկ վրդ. Պապազեանը, կարգ մը բացատրութիւններ պահանջելու համար իրմէ, Ս. Պատրիարքը երէկ իրիկուն իսկ հեռագրով հրամայեց յիշեալ վարդապետին՝ իսկոյն ճամբայ ելլել։

***, Երուսաղեմայ գործերու մասին կատարուած խորհրդակցութեանց մէջ ալ, որոնք Յանձնաժողովի մը կազմութեան որոշման յանգեցան, խնդիր եղաւ Վարչութեան անդամներէն եկեղեցական մը ու աշխարհական մը ղրկել Երուսաղէմ, —ինչպէս վերապահութեամբ գրած էինք ատեն առաջ, թէ այդ տեսակ տրամադրութիւն մը կայ վարչական շրջանակներուն մէջ։ Իսկ Քաղ. Ժողովին անդամներէն Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, կանխահաս նկատեր է առ այժմ այդ տեսակ տնօրինութիւն մը, եւ Խառն Ժողովը յանգեր է Յանձնաժողովի կազմութեան որոշման։

—Տ. Վահան վրդ. Յակոբեան Սոֆիայէն շնորհակալական գիր մը ուղղելով Պուլկարիոյ Հայոց Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ասլանեանի, փափագ յայտնած է տեղեկանալու թէ Ասլանեան Սրբազան ի՛նչ կարգադրութիւն ըրած է իր ուղեւորութեան մասին եւ թէ ե՛րբ պիտի մեկնի։

—Այս առաւօտ, հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Հ. Մանուէլ վրդ. Բաջունիի յուղարկաւորութիւնը Բերայի մէջ։ Դագաղը որ դրուած էր Մխիթարեանց վարժարանի սրահին մէջ, տաճ-կարգը այնտեղ կատարուելէ ետքը՝ թափօրով փոխադրուեցաւ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին։ Թէ՛ Վենետիկի եւ թէ Վիեննայի Մխիթարեան միաբանութեան անդամները, ու ամբողջ Հայ հռոմէական կղերը՝ ջահակիր էին եւ Պանգալթիի ու Բերայի Մխիթարեան վարժարաններու աշակերտները շրջապատած էին [illegible] հանգուցեալին դագաղը։ Աշխարհական յուղարկաւորներուն մէջ կը նշմարուէին բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ։

— Մուշի Գաւառ. Վարչութիւնը շնորհակալութիւն յայտներ է Կեդր. Վարչութեան որ Մուշի հովուական աթոռը թափուր չթողլով Պատր. Փոխանորդութեան կոչեր է Տ. Գնէլ Ծ. Վ.ը։ Գաւառ. Վարչութիւնը յոյս կը յայտնէ որ Տ. Գնէլ Վ. իր հեզ եւ գործունեայ բնաւորութեամբ օգտակար պիտի ըլլայ իր պաշտօնը, որուն ամէն կերպով պիտի աջակցի Գաւառ. Վարչութիւնը։ Տ. Գնէլ Վ. Պատր. հրահանգի մը համաձայն, անձամբ այցելեր է քաղաքին արհեստանոցը եւ երկարօրէն քննելով արհեստանոցին ամէն ճիւղերուն ցաւալի վիճակը, հարկ եղած տեղեկագիրը ղրկեր է Պատրիարքարան։ Տ. Գնէլ Վ. կը գրէ թէ Մշոյ առաջնորդարանը նիւթական անձկութեան մէջ կը գտնուի եւ մատակարարութիւնն ալ շատ դժուարացած է։ Հացը այս տարի սղեր է Մշոյ մէջ եւ այս պատճառաւ կարօտեալները շատցեր են։ Ուստի բացառիկ նպաստ մը կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

ԳԵՐԱՊԱՏԻՒ
ԱՆՏՈՆ Վ. ՄԱՏԱԹԻԱ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Երկարատեւ հիւանդութեամբ կնքեց իւր արդիւնաւոր կեանքը, ընդունելով Եկեղեցւոյ Սուրբ Խորհուրդները։

Կը հրաւիրուին ամենայն Ց. Ե. Քահանայք, ազգականք եւ սգակիր բարեկամք եւ ծանօթք ներկայ գտնուելու յուղարկաւորութեան Քահանայաթաղի, որ պիտի կատարուի վաղը Ուրբաթ, առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. Ե.), Սուրբ Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին։ ուր արդէն փոխադրեալ է Հանգուցելոյն մարմինը։

Բերա, 20 Նոյեմբեր 1903.

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել

Հ. Մանուէլ վրդ. Բաջունիի մահուան կը յաջորդէ՝ ուրիշ հմուտ եւ ծանօթ անձնաւորութեան մը, Մատաթիա Գարագաշեանի մահը։ Հանգուցեալը երկար ժամանակէ ի վեր անկողնի կը ծառայէր ու վերջերս ալ ուշակորոյս վիճակ մը ունէր։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի, ինչպէս կ'երեւայ հրատարակուած Մահազդէն, վաղը առաւօտ, Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին։ Որչափ որ գիտէինք, Մատաթիա Գարագաշեան շատոնց թողած էր կղերականի սքեմը եւ իբրեւ աշխարհական կ'ապրէր, աշխարհիկ հագուստով ու գլխարկով կը շրջէր. բայց իր յուղարկաւորութիւնը ու թաղումը եկեղեցականի կարգով՝ իբրեւ վարդապետ կատարել պատշաճ դատուեր է։

Մատաթիա Գարագաշեանի բովանդակ կեանքը գրական վաստակաւորի մը կեանքը եղած է, իբրեւ քաջ գրաբարագէտ որ կը թողու բազմաթիւ երկասիրութիւններ հեղինակութիւն, թարգմանութիւն, դասագիրք եւ այլն։ Ձեռնհաս գրիչներու եւ զինքը մօտէն ճանչցողներու կը մնայ ուսումնասիրութիւններ նուիրել անոր գրական բեղմնաւոր կեանքին եւ գործերուն։

ՓՈՐՁԵԼ Կ'ԱՐԺԷ

Եթէ կ'ուզէք վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակաւոր եւ միանգամայն աժան զգեստ հագնիլ, դիմեցէք ի Պարտիզակ, Ազգային շէնքին ներքեւ. Վահան Ս. Փափազեանի խանութը։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ, 17 Նոյեմբեր

Վերջերս Բիւզանդիոն լրագրին մէջ «Պարտիզակցի Երուսաղէմասէր» ստորագրութեամբ մէկ-երկու գրութիւններ երեւցան ուրկէ՝ Պարտիզակցի ազգայիններէն ոմանք՝ գիտնալով որ ես եմ միայն Պարտիզակի մէջ Երուսաղէմական խնդիրներու ամէնէն իրազեկը, այդ եւ նմանօրինակ գրուածները իմ անունիս հետ կը նոյնացնեն եւ շփոթութիւններու տեղի կու տան։ Ուստի նկատելով որ այդպիսի սխալ վերագրումներ կրնան ըլլալ նոյն իսկ Պարտիզակէ դուրս, կը փութամ յայտարարել թէ այդպիսի գրութիւններ գրած չունիմ եւ միտք ալ չունիմ գրելու, ո՛չ թէ միայն Երուսաղէմական այդ ծանօթ խնդիրներուն վրայ, որոնց մասին պաշտօնական շրջանակներէ դուրս խօսուիլը ըստ իս անհարկի բան մըն է, այլ եւ դպրոցական եւ թաղային ո՛ եւ է խնդիր մը շուրջը, գիտնալով որ այդպիսի նիւթեր փոխանակ իրենց բուն նպատակին ծառայելու՝ աւելի երկպառակութեանց ու գծուծ ատելութեանց սերմեր կ'ըլլան շատ անգամ։

ԳԷՈՐԳ Տ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՎԻԷՆՆԱ, 1 դեկտ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը աւարտեց նախարարութեան նոյեմ. 17ի յայտարարութեան վիճաբանութիւնները։ Ժողովին կանոնագրին համաձայն քուէարկութիւն տեղի չունեցաւ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ Ծերակոյտին եւ Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանները, այսօր, բացուեցան նախարարապետ Պ. Ճիոլիթթիի մէկ յայտարարութիւնովը, որով վստահութիւն կը յայտնէր թէ առեւտրական դաշնակցութեանց համար կատարուած բանակցութեանց մէջ բոլոր դժուարութիւնները պիտի կարգադրուին՝ շահակից բոլոր կողմերուն լաւ տրամադրութեանց շնորհիւ։ Օտար տէրութեանց հետ յարաբերութիւններու մասին Պ. Ճիոլիթթի ըսաւ թէ Իտալիա լաւագոյն դիրքի մը մէջ կը գտնուի՝ շնորհիւ իր դաշնակցութեանց եւ միւս պետութիւններուն հետ ունեցած բարեկամական սիրալիր յարաբերութեանց։ Նախարարապետը խօսքը աւարտեց ծանուցանելով Իտալիոյ հարաւային նահանգներուն համար բարենորոգումներ եւ ընկերական կարգ մը բարենորոգումներ։ Ժողովը սկսաւ վիճաբանիլ նախարարական յայտարարութեան վրայ։

ԲԷՇԹԱ.— Քոշութի կուսակցութեան անդամներուն այս առաւօտեան նիստին մէջ 27 անդամներ թէր եւ 27 ալ դէմ քուէ տուին Պ. Քոշութի առաջարկութեան՝ վիճաբանութեանց խափանումները դադրեցնելու մասին։ Այդ արդիւնքին վրայ Պ. Քոշութ հրաժարեցաւ նոյն կուսակցութեան նախագահութենէն։

ՊԻԼԿՐԱՏ.— Կարգ մը անձնաւորութիւններէ զատ օսմ. դեսպանն ալ այցելութիւն տուաւ Տ. Միրմիլիանի որ հիւանդ է։ Այցելութիւնը շատ սիրալիր եղաւ՝ հիւանդին առաջ բերած լաւ տպաւորութեան հետեւանքով։

* * *

Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս առաւօտուան հեռագիրները չէ ստացած, հեռագրական հաղորդակցութիւնները խանգարուած ըլլալուն հետեւանքով։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 2 դեկտ.— Ֆրանսայի ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ ծանոյց թէ խնայողական արկղերու հասոյթը 600 միլիոն ֆր. աւելի է՝ բաղդատմամբ ետ առնուած աւանդի գումարներուն։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ ծայրագոյն ձախակողմի մէկ քանի լրագիրներէն զատ, միւս բոլոր թերթերը նպաստաւոր ընդունելութիւն մը կ'ընեն Ճիոլիթթիի դահլիճին յայտարարութեանը։

ՊԷՐԼԻՆ.— Մինչ յոյս կայ թէ Վիլհէլմ կայսրը, վաղը, պիտի կրնայ անձամբ բանալ Խորհրդարանը, սակայն տակաւին որոշ բան մը չկայ։ Բժիշկները այսօր որոշում պիտի տան թէ կայսեր առողջական վիճակը կը ներէ՞ կատարել այդ բացումը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մանչուրիոյ լուրերը միշտ նուազ վստահեցուցիչ են։ Բազմաթիւ աւազակախումբեր կը միանան չինական զինուորներուն՝ ժողովրդեան վրայ յարձակելու եւ բարեկեցիկ բնակիչները կողոպտելու։

—Ռուսիոյ կայսրուհիին վիճակը ըղձալի բարւոքում մը կրեց։ Բորբոքումը գրեթէ բոլորովին անհետացաւ։ Ջերմութիւնը սովորական է։

—Ռուս դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ սկսած բանակցութիւնները գոհացուցիչ արդիւնքի մը յանգեր են՝ Մանչուրիոյ մասին։ Բայց Քորէայի խնդիրը չէ լուծուած դեռ։

ԲԱՐԻԶ.— Բարիզ գտնուող ազգայնական երեսփոխանները վաղը պիտի գումարուին, որոշելու համար թէ ի՛նչ ընթացք պէտք է բռնել Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան առթիւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 19 Նոյեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	95	13 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	95	14
Ամէնէն վար գին	»	95	08
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	137	75
Ամէնէն բարձր գին	»	137	75
Ամէնէն վար գին	»	137	50
ԲԱՑՈՒՄ 20 Նոյեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Պ.	95	16 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	137	87
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Ցօմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		424	50
Տէրքօզ		258	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	80
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	50
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		436	—
Բարութ Կ. Պոլսոյ		500	—
Թրանսվալ		112	—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն		266	—
ամբիօմ		72	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	07
« պարտաթուղթ	«	515	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Բարիզ » »	ֆր.	23	—
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	69
Վիեննա չէք	ֆիօր.	21	88
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	03
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Ճօլ էմբէրիալ	»	89	30
Քրիմից	»	51	—
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	33
Մէճիտիէ	»	—	—
Ա. պլի Զղթադրամ	Օ. Ո.	6	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Դեկտեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		89	15
Միացեալ պարտք բաց.		86	75
Միացեալ պարտք գոց		86	75
Օսմանեան Փանքա		14	—
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		43	50
» Մոնոբոլ		44	50
Պուլկարական 1888		94	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		102	—
օմնիւմ		165	—
Թրանսվալ		4	37
Այտըն երկաթուղի		15	—
Փոխանակագիր		25	400
ԲԱՐԻԶ, 2 Դեկտեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	45
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	85	45
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	88	52
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	605	—
Ցօմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	138	75
Օսմ. մաքսատուն	»	462	—
Օսմ. Ռէժի	»	379	—
Բէյրութէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1135	—
Իտալական Ռանթ	»	104	15
Սպանիական արտաքին	»	90	75
Թրանսվալ	»	113	50
Ձէք Լոնտոնի վրայ	»	25	190
[illegible]	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 2 Դեկտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	144	75
Օսմ. Ռէժի	»	252	—
ՊԷՐԼԻՆ, 2 Դեկտեմբեր			
Ռուպլը	ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	144	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	90
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	245
ՊՐԻՒՍԷԼ, 2 Դեկտեմբեր			
Միացեալ պարտք		87	75
Ռումէլի երկաթուղի		126	75

ԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ
(ՎԻԷՆՆԱ, ԲԱՐԻԶ)
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Կանանց հիւանդութեանց, մանկաբարձ, վիրաբոյժ

Բերայի դարմանատունը փոխադրած է՝ կր'ին Բերա Սագըզ Աղաճ փողոց, թիւ 26, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջ ժամը 1—4 (Ը. Ե.)։

Ժամադրութեամբ՝ կէս օրէն առաջ։

Կարօտ հիւանդները կը դարմանէ Բերայի (Սր. Երրորդութեան եկեղեցւոյ) Աղքատախնամի դարմանատունը՝ ամէն հինգշաբթի՝ առաւօտէն մինչեւ կէս օր։

Ծանօթ.— Վիրաբուժական, ուղղամարդական (orthopédique), ծննդաբերական եւ ամէն կերպ արգանդի հիւանդութեանց շատ կարեւոր գործողութիւնները՝ ենթականերու տուներուն մէջ՝ կատարելով պահպանութեամբ եւ մեծ յաջողութեամբ կարենալ կատարելու համար՝ գիտական ամենավերջին մեթոտներու համապատասխանող կատարելագործեալ գործիքներու մանրամասն ամբողջութիւնը հոգացուած է։ 3-24

Գ. ԳԱՐԱԿԷՕԶՕՖ
Վաճառատուն լուսանկարչական պիտոյից
Կալաթա, Վօյվոտա խան, թիւ 65

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, այս անգամ յաճախորդներուս պահանջքին ու ճաշակին գոհացում տալու նպատակաւ, վերջին նորաձեւութեանց համեմատ, Վաճառատունս կը գտնուին Kodakներ, Trépied, ու ամէն մեծութեամբ լուսանկարչական գործիքներ։ Lumièreի, Youglaի եւ Grieshaperի լաւագոյն բլաքներէն զատ կը գտնուին նաեւ սոյն տուներուն սիթռաթի եւ պրոմիւրի զգայուն թուղթերը, ամերիկեան aluminium Stéréoscopeներ պատկերներով, եւրոպական եւ տեղական ամէն քարթ-բոսթալներ եւայլն եւայլն։

Գիները խիստ դիւրամատչելի

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով եւ խնամքով։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1903 հոկտ. 25 թուով ծանուցուած ազդը սապէս փոխուած է.— 1903 սեպտ. 1/14ին Կայս. կառավարութեան եւ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ, որ վաւերացուած է 1321 ճէմազիւլ ախըր 18ի (28 օգոստոս 10 սեպտ. 1903) կայս. Իրատէով, եւ ի գործադրութիւն 1299 մուհարրէմ 28ի (8/20 սեպտ. 1881) յարակից հրովարտակին Ժ. յօդուածի տրամադրութեանց, Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերէն (օսմ. պարտաթուղթեր) ունեցողները կը հրաւիրուին 12էն մինչեւ 45 թիւ կտրօնները ներկայացնել Հանր. Պարտքի Վարչութեան, որ այդ թուղթերը պիտի պահէ մինչեւ ամբողջական վճարումը բոլոր պարտաթուղթերուն։ Այս վերջիններուն յանձնումը՝ ճշդումի համար եւ կտրօններու թուղթերու անջատումը վեց ամսոյ միջոցին տեղի պիտի ունենայ, յառաջիկայ նոյեմբ. 10էն սկսեալ մինչեւ 1904 մայիս 10, հետեւեալ կեդրոններուն մէջ։

Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային։

Ամսթերտամի մէջ՝ Ամսթերտամի պանքային եւ Պանք տը Բարի է տէ Բէյի Պա։

Պրիւսէլի մէջ՝ Պրիւսէլի պանքային եւ Պանք տը Բարի է տէ Բէյի Պա։

Անվէրսի մէջ՝ Անվէրսի Կեդրոնական պանքային։

Պերլինի մէջ՝ Տոյչէ Պանքին եւ Ս. Պլայխրէօտէրի։

Ֆրանքֆորդի մէջ (Մայնի վրայ)՝ Պէթման եղբայրներուն եւ Տոյչէ Պանքին։

Լոնտոնի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային եւ Օտար արժէթղթերու Խորհուրդին council of foreign hondholders).

Բարիզի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային, Քօնդուառ Նասիօնալ տ'Էսքօնդին, Քրէտի Էնտիւսդրիէլ է Քօմմէրսիալին, Առեւտուրի եւ Ճարտարագործութեան բարգաւաճման ընդհանուր ընկերակցութեան (Sociéte générale pour le développement du commerce et de l'industrie), Քրէտի Լիոնէյին, Պանք տը Բարի է տէ Բէյի Պաին, եւ Առեւտուրի եւ Ճարտարագործութեան Ֆրանսական Պանքային։

Հռոմի մէջ՝ Իտալիոյ Պանքային եւ Իտալական Առեւտրական Պանքային։

Վիեննայի մէջ՝ Առեւտուրի եւ Ճարտարագործութեան վարկի Կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընկերութեան, Աւստրիոյ կալուածական վարկի Կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընդհ. ընկերութեան, եւ Անգլօ-աւստրիական պանքային։

1904 մայիս 10 էն սկսեալ, պարտաթուղթերուն կտրօններուն անջատումը առանց ծախքի չպիտի կատարուի, մինչեւ ցնոր ազդարարութիւն, միայն Կ. Պոլսոյ մէջ։ Պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի անվաճառելի ընկալագիր մը ուր նշանակուած պիտի ըլլայ այն թուականը, ուրկէ յետոյ պարտաթուղթերը պիտի կրնան ետ առնուիլ։ Պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ իրենց թուղթերը ետ առած ատեննին երկու ֆրանքի մասնաւոր հատուցում մը պիտի տան։ Նոյնպէս կրնան վերաբերեալ կեդրոններէն առնել այդ գործողութեան վերաբերեալ տպագրեալ թուղթերը։

Կ. Պոլիս, 11 Նոյմ. 1903

13-15

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշդ Զաքարեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ աղուոր արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՄԻԱՑՈՒՄ ՕՍՄ. ՓՈԽՈՒԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻ

Երկաթուղիի պարտաթուղթերու կտրօնի թերթին անջատումը

Օսմ. Կայս. Պանքան, Ղալաթիոյ մէջ, սովորական ամէն օր պիտի ընդունի, բաց ի ուրբաթէ, ժամ 10 էն մինչեւ իրիկուան ժամ 3, իրեն ներկայացուելիք երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթին անջատման եւ երկու ֆր. փոխարժէքին գանձման համար։ Այդ պարտաթուղթերուն հետ պէտք է ներկայացուին թուագրեալ պորտարներ, կրկին օրինակ եւ կարելի եղած ճշդութեամբ պատրաստուած։ Անընթեռնելի կամ աւրուած ու նորէն գրուած թուանշաններ պարունակող պորտարները պիտի մերժուին։ Պորտարները պէտք է թուական ունենան եւ օրինաւոր կերպով ստորագրուած ըլլան։ Հասցէին հետ պէտք է պարունակեն նաեւ ներկայացնողին անունը ու մականունը։ Պանքան ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ կը դնէ պորտարոյի օրինակներ։ Պաշտօնեաները պիտի պատրաստեն պորտարոն, երբ ներկայացնողը կարող չըլլայ։ Պարտաթուղթերու յանձնումին փոխարէն պանքան անուանական ստացագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տալով այն պայմանաժամը որու միջոցին Պանքան պիտի կատարէ ներքին գործողութիւնները ու ճշդումը։ Այդ ճշդումը կատարուելէ յետոյ իրենց տէրերուն սովորական պայմաններով ետ պիտի տրուին այն պարտաթուղթերը որոնք վիճակահանութենէ շահած են եւ կամ անվաւեր։ Որոշուած պայմանաժամը աւարտելէն ետքը Պանքան այդ ստացագիրներու ներկայացնողներուն տրամադրութեան տակ պիտի դնէ երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթը անջատուած, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պարտաթուղթի համար երկու ֆր.ի փոխարժէքը։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւաւելեան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Ինաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 573

ՀԱՃԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽՕՃՏՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՖՐԷՄ

Խօյճղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, և որոնց համար անգամ չինծու գովեստներ կը կարդացուին: Հագգը Էֆրէմ խօյճղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է: Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը: Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախտի առաջին շրջաններուն: Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ: Գինն է հինգ ղրուշ: 26—80

ՅՈԳԵՃԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1820ԻՆ

ՊԷՐՆԱՐ ԼՍՔՕՖԻԷ ՈՐԴԻՔ

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ՆԻ ԹՈՐԻՋ ԿՐԱՄԻ ՄԷՋ (ՖՐԱՆՍԱ)

Ստորագրեալս, յիշեալ գործարանին Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, կը ծանուցանէ դեղավաճառներուն, դեղագործներուն, առատավաճառներուն, սափրիչներուն, օգելից ըմպելիք ծախողներուն, եւն. թէ կրնայ հայթայթել առաջնակարգ էսանսներ, նախնական նիւթեր, անմրցելի գիներով: Պէրնար Լսքօֆիէ տան տիեզերական համբաւը կրնայ վստահութիւն ներշնչել յաճախորդներուն: ԱՇԻԼ ՔԱՋԷ

Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, Սըլըրը խան, Թիւ 4, Ղալաթիա:

Կը ծախուի Սաւիգրօս եւ Ընկ. դեղավաճառ Թէքէյալի, Թոմաան Պաէյէ Գասբու, եւ բոլոր դեղագործներուն քով:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ ՀԷՅՆՈՒԷՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԱՐՍԷՅԼ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Դեկտ. 7ին Սիռճասի, Սեւ ծովէն:

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Դեկտ. 8ին Սիռճասի, ուղ. Մարսիլիա:

Ցամաք ուղղակի Թոքիէի Եամբոց

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գարաքէօյի Ինօ Հանէ Պաքան վրայ: 516 Թ. ՌԸՔՈՒՆ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի. Պօրտոյի. Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամպէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեամպրու	3000	Բէրլս	2150
Ծօրոս	3000	Մֆֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կարնըքի	1500
Մարքօնիս	2500	Կիւլէա	150

Թիպզօ շոգենաւը, նաւապետ Թոմըրն, ամսոյս դէպի 22ին Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Պաղթեբոլ խան ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

134 21. Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ:

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Մըլվանիա	5592
Սաքսոնիա	18900	Փամֆոլինիա	4841
Լուքանիա	12952	Ալերիա	3223
Քամբանիա	12950	Բավիլա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Ճէրպալակ	16 1

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԺԷՐ Joly et Seager

Մէյմանէթճիլէր խան, Թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Պօդա Կալոսթաֆա փողոց: 125

ՈՉ ՏՈՒՆ ՄԸ

Խիւանդութեանց դէմ ապահով է եթէ իր մէջը չիգտնուի շիշ մը

Շիշերու վրայ այսօր ուշադրութիւն ընել պէտք է: 26

SCOTT'S EMULSION

(ԸՍԳՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ)

Թոքախտ, պրօնշիտ, հազ, հարբուխ և բարակցաւ, և տղայոց անդամներու թուլութիւն, խոյլ (սըրաճա) և բոլոր արեան աղետներու համար անդին դարման մըն է. Առաջին անգամ առնուելով բժշկելու կ'ըսկսի և կը շարունակէ: Ամեն տարի հազարաւոր տղայք մահուանէ ազատելու կը ծառայէ: Հիւանդութիւններէ վերջը կորսուած զօրութիւնը կը վերականգնէ, և աչքերու փայլունութիւնը ետ կը բերէ և մարմնոյ կեանք կուտայ: Դեղերու մէջ նոր հրաշք մըն է, և ուտելիքներու նկատմամբ ալ հրաշք մըն է: Միշտ վրան այս պատկերով վարդագոյն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի:

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն:

ՀԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	274	Միլիոն Ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	224	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	129	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	272	»
Դրամագլուխ և պահեստ	158	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակագնոյ նպաստ գիններով: Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները: Ծախքաբաժիններու տարեկան անփոփոխ վճարում, որով Ապահովագրութեան ՋԵՐՄ են այս վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐՏ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին:

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն Կ. Պոլիս. Սուլթան Համամ, Բաստ Քոթըրճը Օղլու
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան Յֆ Դաւիթեան:

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սատոյլէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աւրուպեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Եսկի Եէնիճէ կ. խան, Քարափին վրայ.
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր. 191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,172
Վճարումներ բանի վիաժէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 8:

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 27—52

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՁԵՒԵՐՈՎ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Բերա Մեծ Փողոց, թիւ 77

ՓԱՅՏԻ ՎՐԱՅ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Դուռներ եւ պատուհաններ, զարդական ցցուակներ, մօզայիք տախտակամածներ, եւայլն:

ԽՈՒՆԿԱՐՏԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՑՈՒՓԵՐ ԴՈՒՌՆԱՒՈՐ ԵՒ ՎԻՄԱՑԻՊ ԷԹԻՒԹԷՆՆԵՐՈՒ

Լինեոլիթ

Լինեոլիթ — Լինեոլիթ

Անկիզելի, անձայն ու առողջապահիկ տախտակամածներ գաւիթներու, քէրասներու յարդարումներ fark, մարմարէ առարկաներով:

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կեղծիքէն զգուշանալ, որոնց հեղինակներուն դէմ ըստ օրինի դատ պիտի բացուի: Դիմել Պէշիքթաշի գործարանը, Տէրէիչի փողոց:

Լինեոլիթ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	136
Ալէրթ	3607	Գոնկօ	2906	Կրոանօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ֆիքօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինսաւ	3720	Միլօ	1037	Սըէօ	1200
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2333	Լօրազօ	3606	Մոնգէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաւօ	1713	Լումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	341	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էկօ	2464	Իտալիօ	5740	Օթէօ	4100	Թօլէտօ	1470
Քէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէկօլիօ	4035	Թօրբինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտա	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րաֆօ	2229	Վօլթուրնօ	2598
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէօնարտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիլօ	2697	Կանջէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կէբանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած են,
Մorntfo շոգենաւը, նաւապետ Պօրսէզ,
Այkէpo շոգենաւը, նաւապետ Հիլ,
Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի,
Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Եընկ, Նոյեմբեր 13ին,

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼԸ ՊԻՐԻՑՕՆ
Թի 21 Պ[illegible]

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճաբաքուան Նաւարկութիւններ

Ցուլիս

Գշ. 18/1 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բուռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Եշ. 20/3 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Ըր. 22/5 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ. 10ին միջօրէէն առաջ:
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի:
Կիր. 23/6 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում, Գամշ ժամը 8ին միջօրէէն առաջ:
Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօր է,

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Ա/Ունիոյ միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Յոնիա	3500
Արմէնիան	10500	Էմիրզէրն	3500
Քէսդրիան	10500	Արգոլին	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Քօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պասդոնիան	8000	Քիզաքիրն	3500
Ֆրրճինիան	8000	Լէսպիա	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինօ	90
Վավոնիան	3700	Օրօրօ	80
Ֆլամինիան	3700	Լէսպան	8
Եսպիան	3500		

Ապրանքի առբեռնէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը պաշտօնական պաշտօնատան մէջ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար, բեռը հրամանագիր առնել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆԻԼ
Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ
600 Քէօֆէլէրի կից անց

Առաքինակ ՁԱՐԻՀ ԽՈՒՌՈՒՑԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըօյ	»	2	20
1	39	» Սապօնճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալթունթաշ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլիկէօլ Համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Գէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսխան	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Աղգըր բէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը բէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	Արկըթ-Խանը	»	3	9
12	50	Գադըն-Խան	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմ. Գոնիա	Մկն.	12	—
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալիֆ Բէօյ	»	9	46
3	4	» Գէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սաքլէր	»	6	27
6	9	» Գէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօյալըք	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ	Մկն.	2	—
իրկն.				առտ.	

ԱԼԱԷՏԻՆԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
2 35	12 15	Մկն. Ալաէտտին Ժմ.	2 —	12 5
2 55	1 5	Ժմ. Քիօթահիա Մկն.	1 40	11 4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 424 խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 423 խառն Իրիկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
6 30	8 —	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	6 —	7 30
6 48	8 18	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5 42	7 12